


**OPROEPING**  
**voor de op 22 oktober 2014 te 19.30 uur**  
in de raadzaal van het stadhuis te houden  
vergadering van de Raad der gemeente Hengelo

**AGENDA:**

<b>A</b>	<b>Algemeen</b>		<b>Port.H.</b>	<b>Tijd: 30 min.</b>
	01	Opening		
	02	Vaststellen agenda		
	03	Vragenkwartier (zie art. 46 Reglement van orde voor de Gemeenteraad)		
	04	Benoeming fractievertegenwoordiger (1038078)		
		<b>Hamerstukken 5 min.</b>		
	B01	Wijziging Verordening parkeerbelasting 2014 en Aanwijzingsbesluit betaald parkeren 2014	1035078	Bron
	B02	Advies aan minister OCW inzake aanwijzen stadhuis, Raphaëlkerk en Europatunnel tot rijksmonument	1009769	Elferink
	B03	Stimuleringsregeling 'Lang zult u Wonen' 2014	1022712	Bron
	B04	Onderzoek Rekenkamercommissie Hengelo "Beter Melden"	1015160	Griffie
	B05	Gemeenschappelijk havenbeheer Twente-kanalen	1033105	Ten Heuw
<b>C</b>		<b>Voorstellen met tussenkomst van de politieke markt min.</b>		
	C01	Financiële verordening 2014	1021247	Ten Heuw
	C02	Procesvoorstel bezuinigen 2016 en verder	1033051	Ten Heuw
<b>D</b>		<b>Voorstellen zonder tussenkomst van de politieke markt min.</b>		
	D01	Vaststelling 6e wijziging Beleidsbegroting 2014	1036436	Ten Heuw

Hengelo, 6 oktober 2014  
De voorzitter van de raad,

De heer S.W.J.G. Schelberg

**De eerstvolgende raadsvergadering is gepland op 29 oktober 2014 aanvang 19.30 uur.**



## Behandelaanbod

<b>Onderwerp</b>	<b>Benoeming fractievertegenwoordiger</b>		
<b>Zaaknummer</b>	1038078	<b>Portefeuillehouder</b>	
<b>Belangrijkste beslis/-bespreekpunten</b>	De heer J.L. Evers te benoemen als fractievertegenwoordiger van GroenLinks voor de raadsperiode 2014 – 2018		
<b>Historie</b>			

<b>Politieke Markt</b>	<b>Datum</b>			
<b>Voorzitter</b>	<b>Griffiemedewerker</b>	<b>Zaal</b>	<b>Domein</b>	<b>Duur</b>
				min
<b>Doel van de sessie</b>				
<b>Behandeladvies</b>				
<b>Spreekrecht publiek</b>	ja <input type="checkbox"/>	nee <input type="checkbox"/>	duur:	

<b>Raad</b>	<b>Datum 22 oktober 2014</b>		
<b>Doel van de sessie</b>	Besluitvorming		
<b>Behandeladvies</b>	De burgemeester overhandigt de geloofsbrieven van de kandidaat aan een onderzoekscommissie. Deze commissie onderzoekt de documenten en doet verslag van het onderzoek. Bij een positief advies vindt benoeming plaats als fractievertegenwoordiger.		
<b>Spreekrecht publiek</b>	nee		

## RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1038078	L. Nijland	GRI	
ONDERWERP			
Benoeming fractievertegenwoordiger			



### DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELo BESLUIT:

De heer J.L. Evers te benoemen als fractievertegenwoordiger van GroenLinks voor de raadsperiode 2014 – 2018

### PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Volgens het reglement van orde van de raad en de Politieke Markten mag elke fractie maximaal twee fractievertegenwoordigers voor benoeming voordragen. De fractie van GroenLinks draagt de heer J.L. Evers nu voor. Na onderzoek van de geloofsbrieven door een commissie en een positief advies vindt benoeming plaats.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

## RAADSADVIES



ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1038078	Nijland, Leo	GRI	--
ONDERWERP			
Benoeming fractievertegenwoordiger GroenLinks			

### PROGRAMMA/FACET-AGENDA

Niet van toepassing

### AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Krachtens artikel 6 B van het reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad en de Politieke Markt gemeente Hengelo kan elke fractie maximaal twee fractievertegenwoordigers voor benoeming voordragen. De artikelen 10, 12, 13 en 15 van de gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing op een fractievertegenwoordiger.

### INHOUD VAN HET VOORSTEL

Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart zijn de fracties uitgenodigd om (nieuwe) kandidaten voor benoeming voor te dragen. De fractie van GroenLinks heeft nu een geschikte kandidaat gevonden. De burgemeester informeert de raad en overhandigt de geloofsbrieven aan een onderzoekscommissie. Deze commissie onderzoekt de documenten en doet verslag van het onderzoek. Bij een positief advies vindt benoeming plaats als fractievertegenwoordiger. De fractievertegenwoordigers vergaderen in de Politieke Markten volwaardig mee en hebben dezelfde "rechten en plichten" als de raadsleden. Daarom is er voor gekozen om de fractievertegenwoordigers de eed of belofte te laten afleggen. Na benoeming wordt deze dan conform artikel 14 van de gemeentewet afgelegd in handen van de voorzitter van de raad.

### BESPREEK- EN BESLIJSPUNTEN

De raad voorstellen de heer J.L. Evers te benoemen als fractievertegenwoordiger van GroenLinks voor de raadsperiode 2014 – 2018

### FINANCIËLE ASPECTEN

N.v.t.

### BIJLAGE(N)

- *Uittreksel bevolkingsregister*
- *Verklaring openbare betrekkingen*
- *Uittreksel kieslijst betrokken partijen*

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.



## Behandelaanbod

<b>Onderwerp</b>	<b>Wijziging Verordening parkeerbelasting 2014 en Aanwijzingsbesluit betaald parkeren 2014</b>		
<b>Zaaknummer</b>	1035078	<b>Portefeuillehouder</b>	Jan Bron
<b>Belangrijkste beslis/-bespreekpunten</b>	<p>De rol van de raad: vaststellen van de tarieven.  Het betreft een raadsadvies en – besluit voor het wijzigen van 2 tarieven t.o.v. de in 2014 geldende parkeerbelastingverordening, voor de BP Hofstedegarage , geldend voor de maanden november en december 2014.  Het zijn 2 wijzigingen t.o.v. onze parkeerbelastingverordening: maar deze wijzigingen zijn in feite aanpassingen aan de tarieven die P1 hanteert in deze parkeergarage die eigenaar is tot eind oktober.  Als de raad instemt met deze wijzigingen in de tarieven, blijven de tarieven voor een dagkaart en voor avond- en nachtparkeren voor de gebruikers van deze parkeergarage in ieder geval voor de rest van het jaar 2014 ongewijzigd, en een grotere doelgroep kan dan deze 2 maanden nog gebruikmaken van de tarieven die nu alleen gelden voor de bezoekers van het Rabotheater of van de bezoekers van het hotel.</p> <p>De rol van het college: het college gaat over het vaststellen van de locatie/ plaats van het betaald parkeren, het tijdstip van betaald parkeren, en de wijze waarop er betaald kan worden.  Het college heeft op basis van hun bevoegdheid op 23 september 2014 besloten om parkeerbelasting te gaan heffen in de parkeergarage BP Hofstedestraat.</p>		
<b>Historie</b>	<p>Op 26 november 2013 heeft de raad in de raadscommissie fysiek de discussienotitie "Toekomst parkeergarage Hengelo centre" (1008289) besproken. Zij heeft zich uitgesproken voor een nadere uitwerking van het scenario, zoals aangegeven onder optie zes in deze notitie. D.w.z. het beheer en de exploitatie van de parkeergarage uit te laten voeren door de afdeling stadstoezicht.</p>		

<b>Politieke Markt</b>	<b>Datum</b>			
<b>Voorzitter</b>	<b>Griffiemedewerker</b>	<b>Zaal</b>	<b>Domein</b>	<b>Duur</b>
				min
<b>Doel van de sessie</b>				
<b>Behandeladvies</b>				
<b>Spreekrecht publiek</b>	ja <input type="checkbox"/>	nee <input type="checkbox"/>	duur:	

<b>Raad</b>	<b>Datum</b>	
<b>Doel van de sessie</b>		
<b>Behandeladvies</b>	<p>Het is een voorstel tot het wijzigen van tarieven in de BP Hofstede garage voor de duur van 2 maanden. Maar door de wijziging van deze tarieven worden in feite de tarieven die P1 hanteerde voor het laatste stukje van het jaar doorgetrokken.</p> <p>Advies griffie: hamerstuk.</p>	
<b>Spreekrecht publiek</b>	nee	

## RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1035078	Boerkamp, Peter	WVL-STZ	Jan Bron
ONDERWERP			
Wijziging Verordening parkeerbelasting 2014 en Aanwijzingsbesluit betaald parkeren 2014			



### DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELo BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:

- de gewijzigde Verordening parkeerbelastingen-II 2014 vast te stellen.

### PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Vanaf 28 oktober is de parkeergarage aan de BP Hofstedestraat onderdeel van het betaald parkeren gebied in Hengelo. Dit betekent dat de tarieven in de parkeergarage vastgelegd moeten worden in de verordening parkeerbelastingen 2014. De tarieven in de parkeergarage blijven, op twee wijzigingen na, gelijk aan de tarieven die tot nu toe in de garage zijn gebruikt. Uitzondering hierop is het tarief van 18.00 uur t/m 04.59 uur dit gaat de parkeerder maximaal € 3,- kosten. Daarnaast gaat de prijs van een dagkaart van € 14,00 naar € 11,20.

Het uurtarief blijft € 1,70 tot en met 31 december 2014.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELo,

DATUM

De griffier

De voorzitter



## Behandelvorschlag

<b>Onderwerp</b>	<b>advies aan minister OCW inzake aanwijzen stadhuis, Raphaëlkerk en Europatunnel tot rijksmonument</b>		
<b>Zaaknummer</b>	1009769	<b>Portefeuillehouder</b>	Marcel Elferink
<b>Belangrijkste beslis/-bespreekpunten</b>	<p>De raad is het bevoegde gezag om de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap te adviseren over het al of niet definitief aanwijzen van objecten tot rijksmonument. De raad wordt voorgesteld een positief advies te geven aan de minister over de aanwijzing van het stadhuis, de Raphaëlkerk en de Europatunnel tot rijksmonument.</p> <p><b>Stadhuis:</b> Voor de verbouwing daarvan heeft deze status geen belemmeringen. De omgevingsvergunning voor het stadhuis is al aangevraagd en verleend. Alle plannen zijn in het kader van de monumentenzorg met de grootst mogelijke zorgvuldigheid voor het cultuurhistorisch erfgoed gemaakt en besproken met de Monumentencommissie en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.</p> <p><b>Europatunnel:</b> ProRail heeft geen bezwaar tegen de aanwijzing tot rijksmonument. Wel wil Pro-Rail de overeenkomst, die in 1956 ten behoeve van de bouw tussen NS en gemeente is afgesloten, wijzigen. Hierin staat onder andere de verdeelsleutel van financiën bij aanpassingen aan de tunnel. Het verzoek van ProRail komt voort uit de aanwijzing tot gemeentelijk monument van de tunnel. ProRail bepleit namelijk dat bouwkundige aanpassingen aan een monument meer kosten met zich mee brengen. Het betreft dan aanpassingen van de constructie onderdeks. Een voorstel van Pro Rail om de betreffende overeenkomst te herzien zal te zijner tijd bij separaat voorstel in procedure worden gebracht. Als ProRail plannen heeft om de tunnel te wijzigen zal de gemeente Hengelo hier actief bij betrokken worden. De aanwijzing tot rijksmonument brengt hierin geen verandering.</p> <p><b>Raphaëlkerk:</b> ondanks de lopende verkooponderhandelingen heeft het kerkbestuur geen bezwaar tegen de aanwijzing tot rijksmonument. De potentiële koper is op de hoogte van deze procedure tot aanwijzing als rijksmonument.</p>		
<b>Historie</b>	Alle drie de objecten zijn per collegebesluit van 18 december 2007 aangewezen tot gemeentelijk monument, zodra de minister een definitief besluit tot aanwijzing neemt, vervalt de status van gemeentelijk monument.		

<b>Politieke Markt</b>	<b>Datum 21 oktober 2014</b>			
<b>Voorzitter</b>	<b>Griffiemedewerker</b>	<b>Zaal</b>	<b>Domein</b>	<b>Duur</b>
				45
<b>Doel van de sessie</b>	Oordeelsvorming met aansluitend besluitvorming in de raad			
<b>Behandeladvies</b>	Van de fracties een oordeel te vragen over het voorliggende voorstel			
<b>Spreekrecht publiek</b>	ja <input checked="" type="checkbox"/>	nee <input type="checkbox"/>	duur: 5 minuten	

<b>Raad</b>	<b>Datum</b>
<b>Doel van de sessie</b>	
<b>Behandeladvies</b>	
<b>Spreekrecht publiek</b>	nee

## RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1009769	Stegeman, Jan-kees	WVL	Marcel Elferink
ONDERWERP			
advies aan minister OCW inzake aanwijzen stadhuis, Raphaëlkerk en Europatunnel tot rijksmonument			



### DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGLO BESLUIT:

De raad besluit:

- 1.) de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed positief te adviseren over de aanwijzing van de volgende drie objecten tot rijksmonument:
  - het stadhuis inclusief dagwinkel aan de Burgemeester Jansenplein 1,
  - de Raphaëlkerk met pastorie en vrijstaande klokkentoren aan de Joseph Haydnlaan 139,139a en Mozartlaan 66,
  - de Europatunnel aan de Spoorstraat;
- 2.) daarbij de opmerkingen en aanvullingen van de Monumentencommissie op de redengevende omschrijvingen over te nemen, behoudens de aanvullingen ten aanzien van bestrating en vlaggenmast bij het stadhuis;
- 3.) de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Pro-rail, het kerkbestuur De Goede Herder en de Monumentencommissie middels bijgaande brieven hiervan op de hoogte te stellen.

### PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verricht sinds 2001 onderzoek naar de bouwperiode 1945-1965. Ten gevolge van de bombardementen in de Tweede Wereldoorlog en de plannen van de stad Hengelo om te groeien heeft Hengelo destijds als eerste een wederopbouwplan bij het rijk ingediend. Hengelo is rijk aan bouwwerken uit deze bijzondere periode. Landelijk heeft de rijksdienst een 30-tal gebieden aangewezen die waardevol zijn voor deze periode. In Hengelo zijn de binnenstad en Klein Driene geselecteerd. Gemeente en Rijk maken samen afspraken over behoud van deze twee gebieden in de toekomst. Daarnaast heeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed landelijk inmiddels 90 objecten aangewezen voor de status van rijksmonument. Tijdens de maand van de wederopbouw, september 2013, zijn de eigenaren van stadhuis, Raphaëlkerk en Europatunnel op de hoogte gebracht van dit voornemen en zijn de objecten al voorbeschermd. De gemeenteraad heeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed positief geadviseerd over de aanwijzing. Naar verwachting zal de minister binnen een half jaar een besluit nemen om deze objecten als topstukken uit de wederopbouwperiode definitief aan te wijzen als rijksmonument.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGLO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

## Behandelvoorstel

<b>Onderwerp</b>	<b>Stimuleringsregeling 'Lang zult u Wonen' 2014</b>		
<b>Zaaknummer</b>	1022712	<b>Portefeuillehouder</b>	Jan Bron
<b>Belangrijkste beslis/-bespreekpunten</b>	De verordening "stimuleringsmaatregel Lang zult u Wonen" 2014 vast te stellen en op de aangegeven wijze van dekking voor de uitvoering een subsidieplafond ten vast te stellen tgv € 75.000,-;		
<b>Historie</b>	In 2013 heeft deze stimuleringsregeling plaatsgevonden. Bewoners van 65 jaar of ouder met een koopwoning en woonachtig in gemeente Hengelo, konden een bijdrage aanvragen voor bouwkundige en/of technologische maatregelen in de woning met als doel langer zelfstandig te kunnen blijven wonen. De regeling was erg succesvol.		

<b>Politieke Markt</b>	<b>Datum</b>			
<b>Voorzitter</b>	<b>Griffiemedewerker</b>	<b>Zaal</b>	<b>Domein</b>	<b>Duur</b>
<b>Doel van de sessie</b>				
<b>Behandeladvies</b>				
<b>Spreekrecht publiek</b>	ja	nee <input type="checkbox"/>	duur:	

<b>Raad</b>	<b>Datum 22 oktober 2014</b>	
<b>Doel van de sessie</b>	besluitvormend	
<b>Behandeladvies</b>	Het presidium heeft voorgesteld dit voorstel als hamerstuk te agenderen	
<b>Spreekrecht publiek</b>	nee	

## RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1022712	Flohr, Alex	SAM-MO	Jan Bron
ONDERWERP			
Stimuleringsregeling 'Lang zult u Wonen' 2014			



### DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELo BESLUIT:

1. De verordening "stimuleringsmaatregel Lang zult u Wonen" 2014 vast te stellen;
2. Het subsidieplafond ten behoeve van de uitvoering van de regeling vast te stellen op € 75.000,-;
3. Het bijbehorende aanvraagformulier, gereedmeldingsformulier en de voorzieningenlijst vaststellen;
4. Voor de uitvoering van deze stimuleringsregeling een bedrag van € 75.000 te dekken uit de provinciale middelen opgenomen in de beleidsregel inzet subsidie wonen, zorg en welzijn

### PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

In 2013 heeft de stimuleringsregeling Lang zult u Wonen Hengelo plaatsgevonden. Bewoners van 65 jaar of ouder met een koopwoning en woonachtig in gemeente Hengelo, konden een bijdrage aanvragen voor bouwkundige en/of technologische maatregelen in de woning met als doel langer zelfstandig te kunnen blijven wonen.

De regeling was erg succesvol. Voor het jaar 2014 is opnieuw een stimuleringsregeling opgezet. Hiervoor wordt een bedrag van € 75.000,- gereserveerd.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

## Behandelaanbod

<b>Onderwerp</b>	<b>Onderzoek Rekenkamercommissie Hengelo "Beter Melden"</b>		
<b>Zaaknummer</b>	1015160	<b>Portefeuillehouder</b>	Griffie
<b>Belangrijkste beslis/-bespreekpunten</b>	<p>Beslispunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis te nemen van het Rekenkameronderzoek 'Beter melden';</li> <li>- De aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek 'Beter melden' mee te geven aan het college, ter afweging bij de optimalisering van de interne processen en de nieuwe internetformulieren;</li> <li>- Het college uit te nodigen om over het onderwerp 'dienstverlening' het gesprek met de raad aan te gaan;</li> </ul> <p>Het onderzoek van de Rekenkamercommissie is in twee delen te splitsen. Eerst wordt de vraag gesteld en beantwoord of er beleid is en daarna of dit beleid ook efficiënt wordt uitgevoerd.</p> <p>De aanbevelingen (en conclusies) van de Rekenkamercommissie zijn dan ook grofweg te verdelen in die twee categorieën: beleidsmatig ('wat'-vraag), dat is aanbeveling 11, en organisatie/uitvoering ('hoe'-vraag), de aanbevelingen 1 tot en met 10.</p> <p>In het algemeen is het zo dat de gemeenteraad een kaderstellende rol heeft en daarbij gaat over de 'wat'-vraag, en vervolgens een controlerende en volksvertegenwoordigende rol heeft. Het college (en de ambtelijke organisatie) geeft daaraan uitvoering ('hoe'- vraag).</p> <p>Bij de bespreking van dit onderzoek wordt geadviseerd de 'wat'-vraag centraal te stellen. Dat wil zeggen bespreken en beslissen over het advies om het college uit te nodigen om over het bredere onderwerp 'dienstverlening' beeldvormend met de raad in gesprek te gaan met als doel dat de raad een gemeentelijk dienstverleningsbeleid kan vaststellen (of: uitgangspunten voor de Hengelose gemeentelijke dienstverlening' vast te stellen').</p>		
<b>Historie</b>			

<b>Politieke Markt</b>	<b>Datum</b>			
<b>Voorzitter</b>	<b>Griffiemedewerker</b>	<b>Zaal</b>	<b>Domein</b>	<b>Duur</b>
				min
<b>Doel van de sessie</b>				
<b>Behandeladvies</b>				
<b>Spreekrecht publiek</b>	ja <input type="checkbox"/>	nee <input type="checkbox"/>	duur:	

Raad	Datum	
<b>Doel van de sessie</b>	Hamerstuk	
<b>Behandeladvies</b>	<p>De meeste aanbevelingen uit het rapport bevinden zich op het vlak van de 'hoe'-vraag en geven een concrete invulling aan de wijze van (en mogelijk verbetering) de bedrijfsvoering door de ambtelijke organisatie. Deze aanbevelingen worden dan ook mee gegeven ter afweging aan het college.</p> <p>Aanbeveling 11 is beleidsmatig ('wat'-vraag), naar aanleiding van die aanbeveling wordt voorgesteld om het college uit te nodigen om over het bredere onderwerp 'dienstverlening' beeldvormend met de raad in gesprek te gaan.</p> <p>Dit voorstel kan gezien worden als een procesmatige stap om beeldvormend met het college in gesprek te gaan over het onderwerp dienstverlening. Inhoudelijke bespreking over dienstverlening kan dan te zijner tijd in de beeldvormende markt plaats vinden. Daarom wordt nu geadviseerd dit voorstel als hamerstuk te agenderen in de raadsvergadering, zonder tussenkomst van een politieke markt.</p>	
<b>Spreekrecht publiek</b>	nee	

## RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1015160		GRI	
ONDERWERP			
Onderzoek Rekenkamercommissie Hengelo "Beter Melden"			



### DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

- Kennis te nemen van het Rekenkameronderzoek 'Beter melden';
- De aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek 'Beter melden' mee te geven aan het college, ter afweging bij de optimalisering van de interne processen en de nieuwe internetformulieren;
- Het college uit te nodigen om over het onderwerp 'dienstverlening' het gesprek met de raad aan te gaan;

### PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De Rekenkamercommissie heeft een onderzoek gedaan naar de afhandeling van meldingen over de openbare ruimte. De gemeenteraad neemt kennis van het onderzoek en geeft de aanbevelingen uit het onderzoek mee aan het college, ter afweging bij de optimalisering van de interne processen en de nieuwe internetformulieren. Daarnaast nodigt de raad het college uit om over het onderwerp 'dienstverlening' in brede zin het gesprek met de raad aan te gaan.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter





## Behandelaanbod

<b>Onderwerp</b>	<b>Gemeenschappelijk havenbeheer Twentekanalen.</b>		
<b>Zaaknummer</b>	1033105	<b>Portefeuillehouder</b>	Mariska ten Heuw
<b>Belangrijkste beslis/-bespreekpunten</b>	<p>De gemeenteraad is bevoegd tot het vaststellen van verordeningen. Om in de praktijk uitvoering te kunnen geven aan een Gemeenschappelijk Havenbeheer Twentekanalen, moeten er een tweetal verordeningen door de raad worden vastgesteld, namelijk</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- De regionale uniforme Havenverordening Hengelo 2015, en</li> <li>- De regionaal uniforme Verordening op de heffing en invordering van haven-, kade- en opslagelden 2015</li> </ul> <p>Daarnaast neemt de raad kennis van het besluit om samenwerking met de overige Twentekanalen-gemeenten aan te gaan en tevens neemt de raad kennis van het Bedrijfsplan Gemeenschappelijk Havenbeheer Twentekanalen.</p> <p>Voordelen van het gemeenschappelijk Havenbeheer zijn o.a. de verhoging van de service (bijvoorbeeld bij de inning van havengelden en het hebben van één gezamenlijk aanspreekpunt), het beter op de kaart zetten van de regionale havens, en een verbetering van de economische slagkracht in de regionale havenactiviteiten.</p>		
<b>Historie</b>	De gemeenteraad van Hengelo heeft begin 2014 ingestemd met het ontwikkelingsplan Gemeenschappelijk Havenbeheer Twentekanalen. Dit ontwikkelingsplan is nu verder uitgewerkt in een Bedrijfsplan Gemeenschappelijk Havenbeheer Twentekanalen, een samenwerkingsovereenkomst en in een tweetal, door de raad vast te stellen, verordeningen.		

<b>Politieke Markt</b>	<b>Datum 07-10-2014</b>			
<b>Voorzitter</b>	<b>Griffiemedewerker</b>	<b>Zaal</b>	<b>Domein</b>	<b>Duur</b>
		S210	Bestuur	30 min
<b>Doel van de sessie</b>	Oordeelsvorming tbv besluitvorming in de raad.			
<b>Behandeladvies</b>	De fracties wordt gevraagd om een standpunt in te nemen in de voorbereiding naar de raadsvergadering.			
<b>Spreekrecht publiek</b>	ja <input checked="" type="checkbox"/> nee <input type="checkbox"/>		duur: max. 5 minuten per inspreker.	

<b>Raad</b>	<b>Datum</b>	
<b>Doel van de sessie</b>		
<b>Behandeladvies</b>		
<b>Spreekrecht publiek</b>	nee	

## RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1033105	Roelofs, Maaïke	RU-REO	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Gemeenschappelijk havenbeheer Twentekanalen.			



### DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. kennis te nemen van het bedrijfsplan Gemeenschappelijk Havenbeheer Twentekanalen met de daarin opgenomen planning en fasering;
2. kennis te nemen van het besluit om samenwerking met de overige Twentekanalen-gemeenten aan te gaan in het kader van Gemeenschappelijk Havenbeheer Twentekanalen;
3. de regionaal uniforme Verordening op de heffing en invordering van haven-, kade- en opslagelden 2015 vast te stellen;
4. de regionale uniforme Havenverordening Hengelo 2015 vast te stellen.

### PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De vijf havengemeenten aan de Twentekanalen hebben de wens uitgesproken om het beheer van de havens samen te gaan uitvoeren. Begin 2014 hebben de gemeenten Almelo, Enschede, Hengelo, Hof van Twente en Lochem ingestemd met het concept-ontwikkelingsplan dat moest leiden tot het aangaan van een samenwerkingsverband op de korte termijn. Dit plan en de bijbehorende verordeningen zijn nu uitgewerkt. Het bedrijfsplan maakt duidelijkheid hoe invulling gegeven wordt aan de gemeentelijke samenwerking, welke taken worden uitgevoerd, hoe de processen worden aangestuurd, hoe de verantwoordelijkheden zijn verdeeld en hoe wij de taken wensen uit te voeren samen met onze partners. De door de raden vast te stellen haven- en havengeldverordening zorgen dat in alle havens de zelfde regels gaan gelden.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

## Behandelaanbod

<b>Onderwerp</b>	<b>Financiële verordening 2014</b>		
<b>Zaaknummer</b>	1021247	<b>Portefeuillehouder</b>	Ten Heuw
<b>Belangrijkste beslis/-bespreekpunten</b>	<p>De financiële verordening dient elke vijf jaar geactualiseerd te worden, dit was voor het laatste in 2009. Ook het verschijnen van een Modelverordening door de VNG was een reden tot wijziging van de huidige verordening.</p> <p>De raad stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast.</p> <p>Nieuw in de verordening zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- De vastlegging van het niveau waarop de raad het college autoriseert tot het doen van uitgaven, namelijk het begrotingstotaal per begrotingshoofdstuk (artikel 3). Dit is conform het besluit 'Nieuwe opzet programmabegroting' (1019524).</li> <li>- Het voorgeschreven aantal beleidsrapportages wordt gedefinieerd als minimaal één, i.p.v. twee, dit met als achtergrond om de eerste berap te integreren in de Kadernota (artikel 5).</li> <li>- De verankering van de spelregels bij investeringen. Dit is conform de informerende brief van B&amp;W 'Spelregels investeringen' (1011060) van 2 februari 2014 (artikel 9).</li> </ul>		
<b>Historie</b>	De huidige financiële verordening is van 2009, vastgesteld in de raadsvergadering van 14 april 2009 (nr. 280333). Dat raadsbesluit is voor u toegevoegd als bijlage.		

<b>Politieke Markt</b>	<b>Datum</b>			
<b>Voorzitter</b>	<b>Griffiemedewerker</b>	<b>Zaal</b>	<b>Domein</b>	<b>Duur</b>
Vincent Mulder		S210	Bestuur	30 minuten
<b>Doel van de sessie</b>	Oordeelsvormend			
<b>Behandeladvies</b>	De verordening is een (juridische) bundeling van voornamelijk eerder vastgesteld beleid en wettelijke voorschriften. Geadviseerd wordt te focussen op de nieuwe/aangepaste onderdelen in de verordening, zoals hierboven beschreven.			
<b>Spreekrecht publiek</b>	ja <input checked="" type="checkbox"/>	nee <input type="checkbox"/>	duur: max 5 minuten per inspreker	

<b>Raad</b>	<b>Datum</b>	
<b>Doel van de sessie</b>		
<b>Behandeladvies</b>		
<b>Spreekrecht publiek</b>	nee	

## RAADSBESLUIT



ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1021247	Bosveld, Dolf	PF-FIN	
ONDERWERP			
Financiële verordening 2014			

### DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De financiële verordening 2014 vaststellen

### PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

In de financiële verordening worden verantwoordelijkheden en bevoegdheden rond begroting en verantwoording geregeld. Naar aanleiding van interne evaluatie en in verband met in- en externe ontwikkelingen is de verordening herzien en op onderdelen aangepast.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

## RAADSADVIES



ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1021247	Bosveld, Dolf	PF-FIN	Ten Heuw
ONDERWERP			
Financiële verordening 2014			

### PROGRAMMA/FACET-AGENDA

Niet van toepassing

### AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

De raad stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. Zo luidt artikel 212 van de Gemeentewet. De financiële verordening is het laatst geactualiseerd in 2009. Naast de wenselijkheid van een vijfjaarlijkse herziening is ook het verschijnen van een Modelverordening door de VNG een reden tot wijziging van de huidige verordening.

### INHOUD VAN HET VOORSTEL

De invulling van art. 212 G.w. heeft vooral betrekking op het vaststellen van de financiële kaders door de gemeenteraad. In concreto gaat het daarbij om het vaststellen van de planning & controlcyclus, de kaderstelling voor het financieel beleid en de inrichting van de financiële organisatie. In hoofdstuk II (de artikelen 2 t/m 7) wordt ingegaan op de instrumenten van de planning & controlcyclus (kadernota, beleidsbegroting, beleidsrapportage en jaarstukken). Hoofdstuk III verplicht het college de kaderstelling voor het financieel beleid, i.c. reservebeleid, investeringsbeleid en het financieringsbeleid, periodiek tegen het licht te houden en waar nodig voorstellen te doen aan de raad tot wijziging daarvan. Hoofdstuk IV bevat de gewenste lokale aanvullingen op de voorgeschreven paragrafen in beleidsbegroting en jaarverslag. Hoofdstuk V gaat tenslotte in op de administratieve organisatie.

De oude financiële verordening bevatte, evenals de nieuwe modelverordening, nog veel bepalingen, die al wettelijk geregeld zijn. In de nieuwe verordening zijn deze achterwege gelaten.

Nieuw in de verordening zijn:

- de vastlegging van het niveau waarop de raad het college autoriseert tot het doen van uitgaven, namelijk het begrotingstotaal per begrotingshoofdstuk;
- het voorgeschreven aantal beleidsrapportages wordt gedefinieerd als minimaal één, i.p.v. twee, dit met als achtergrond om de eerste berap te integreren in de Kadernota;
- de verankering van de spelregels bij investeringen.

Daarnaast zijn ter informatie ook het door het college onlangs vastgestelde treasurybesluit 2014 en de beleidsregels leningen en garanties bijgevoegd.

### BESPREEK- EN BESLIJSPUNTEN

De financiële verordening 2014 vaststellen.

### FINANCIËLE ASPECTEN

*n.v.t.*

### BIJLAGE(N)

1. Financiële verordening 2014
2. Treasurybesluit Gemeente Hengelo 2014
3. Beleidsregels publieke taak leningen en garanties Gemeente Hengelo 2014

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

## **Beleidsregels publieke taak leningen en garanties gemeente Hengelo 2014:**

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo;

Gelet op artikel 160 lid 1 sub e en artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet;

Gelet op de Wet Financiering Decentrale Overheden, de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden van 3 april 2009, het Treasurybesluit van de gemeente Hengelo, de Handreiking Treasury 2011 van het Ministerie van BZK en artikel 10 van de Financiële Beheersverordening gemeente Hengelo 2009;

Overwegende dat openbare lichamen uitsluitend ten behoeve van de publieke taak geldleningen en garanties voor geldleningen kunnen verstrekken;

### **Besluit**

Vast te stellen de navolgende

Beleidsregels voor leningen en garanties, voor zover deze worden verstrekt uit hoofde van de publieke taak door de gemeente Hengelo

### **Artikel 1 Begripsbepalingen**

- a. Lening: een geldbedrag dat door de gemeente Hengelo kan worden verstrekt in de vorm van een hypothecaire lening of in de vorm van een onderhandse lening (afhankelijk van de gestelde zekerheden) voor roerende en onroerende zaken;
- b. Garantie: een borgstelling van de gemeente ten behoeve van een door de aanvrager bij een financiële instelling aan te trekken geldlening en de daaruit voortvloeiende verplichtingen;
- c. Financiële instelling: instellingen zoals banken, pensioenfondsen, leasemaatschappijen en waarborgfondsen die hypothecaire leningen, onderhandse leningen, kredieten, garanties en borgstellingen of financial lease kunnen verstrekken;
- d. College: het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Hengelo.

### **Artikel 2 Leningen**

De gemeente Hengelo verstrekt, met uitzondering van leningen t.b.v. de sociale woningbouw, géén leningen en garanties aan derden.

### **Artikel 3 Uitzonderingen**

1. Op de hoofdregel in artikel 2 kunnen in bijzondere gevallen uitzonderingen worden gemaakt.
2. In het geval dat een uitzondering wordt gemaakt zijn in ieder geval de volgende voorwaarden verbonden:
  1. Leningen en garanties worden slechts verstrekt aan gemeentelijke BV's en aan maatschappelijke organisaties op het gebied van onderwijs, volkshuisvesting, kunst en cultuur, sport, welzijn, zorg en opvang, maatschappelijke dienstverlening en volksgezondheid, die bijdragen aan de maatschappelijke doelen van de gemeente Hengelo;
  2. De organisaties, anders dan gemeentelijke BV's, mogen geen winstoogmerk hebben;
  3. De organisaties mogen geen besloten karakter en geen partijpolitieke of religieuze doelstelling hebben;
  4. De organisaties dienen volledige rechtspersoonlijkheid te bezitten;
  5. De organisaties moeten in de gemeente Hengelo zijn gevestigd en vrijwel uitsluitend (voor minimaal 80%) de gemeente Hengelo als werkgebied hebben;

6. De organisaties moeten ten minste drie jaar lang een jaarlijkse gemeentelijke bijdrage hebben ontvangen zodat reeds sprake is van een duurzame financiële relatie met de gemeente.

Indien er wordt afgeweken van artikel 2 en er een uitzondering wordt gemaakt zijn in ieder geval de volgende voorwaarden van toepassing:

#### **Artikel 4      Inhoudelijke voorwaarden**

1. De te financieren zaken moeten aantoonbaar nodig zijn voor de uitvoering van een publieke taak in de gemeente Hengelo. Dat wil zeggen dat ze moeten passen binnen en bijdragen aan het gemeentelijk beleid én het openbaar belang. Tevens moet met de financiering een voor de gemeente relevant maatschappelijk doel worden gediend. Het gemeentelijk beleid is vastgelegd in de begroting en de daarop volgende begrotingswijzigingen, en de vigerende beleidsplannen;
2. De te financieren zaken moeten voorts essentieel zijn voor het voortbestaan of het in voldoende mate kunnen functioneren van de aanvrager (functionaliteitscriterium);
3. De te financieren zaken moeten in overwegende mate ten goede komen van de inwoners van de gemeente Hengelo;
4. De zaken zijn zonder gemeentelijke lening dan wel garantie niet te realiseren. Eerst dienen zelfwerkzaamheid, eigen middelen, subsidiegelden en sponsorbijdragen, etc. door de aanvrager te worden benut (vangnetcriterium);
5. Een lening dan wel een garantie wordt niet verstrekt indien onvoldoende zekerheid geboden wordt voor verhaal van rente en aflossing van de te verstrekken lening. Dat betekent dat in dat geval de te financieren zaak een onroerende zaak is, een recht van eerste hypotheek wordt verleend en voor roerende zaken een pandrecht wordt verleend;
6. In beginsel wordt gekozen voor een garantstelling indien bij uitzondering wordt besloten steun te geven bij de financiering. Bij de garantstelling wordt een marktconforme borgstellingsprovisie bedongen.

#### **Artikel 5      Financiële voorwaarden**

1. Een rentevoordeel ten opzichte van een financiële instelling is onvoldoende reden voor verstrekking van een lening door de gemeente;
2. Verzoeken om leningen en/of garantstellingen worden in ieder geval geweigerd indien de betreffende lening zonder onoverkomelijke bezwaren voor de aanvrager door een financiële instelling kan worden verleend. Onder onoverkomelijke bezwaren wordt onder meer verstaan een geoffreerd rentepercentage door een financiële instelling dat meer dan 2% hoger ligt dan een tarief dat de gemeente Hengelo op hetzelfde moment in rekening wordt gebracht voor een gelijksoortige lening, zonder dat sprake is van een gemeentegarantie;
3. De financiële positie en de (meerjaren)begroting van de aanvrager moeten zodanig zijn dat rente en aflossing aantoonbaar betaald kunnen blijven worden;
4. Geen lening of garantstelling is mogelijk indien een beroep kan worden gedaan op een voorziening in de vorm van een (nationaal) waarborgfonds. De gemeente heeft in dat geval vaak wel een achtervangfunctie. Dit geldt niet voor het Waarborgfonds Sociale Woningbouw;

5. Indien wordt afgeweken van artikel 2 geldt specifiek voor sport dat wordt samengewerkt met de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS). Zonder medewerking van dit fonds wordt in principe geen lening of borgstelling door de gemeente verstrekt. De SWS biedt naast een borgstelling van 50% ook aanvullende toetsing zoals een sporttechnische keuring en een jaarlijkse controle van begroting en jaarrekening. De eisen die het SWS stelt aan een borgstelling worden ook door de gemeente gehanteerd;
6. Een aanvraag voor een lening of garantstelling voor een bedrag lager dan € 20.000,- wordt niet in behandeling genomen.

## **Artikel 6 De aanvraag**

1. Aanvragen moeten vóór het aangaan van verplichtingen met betrekking tot de gevraagde lening volledig en schriftelijk worden ingediend bij het college, voorzien van NAW-gegevens en schriftelijk ondertekend door de aanvrager;
2. Aanvragen moeten zijn voorzien van:
  - a. een exemplaar van de statuten;
  - b. een opgave van de samenstelling van het dagelijks bestuur;
  - c. tekeningen en een technische omschrijving als de gemeentelijke lening of garantstelling de aankoop of verbouwing van een onroerende zaak betreft;
  - d. een document waaruit blijkt dat het onderpand vrij is van hypotheek (of van pand wanneer het om roerende zaken gaat);
  - e. de laatst WOZ-waarde voor het onderpand wanneer het om een bestaande onroerende zaak gaat;
  - f. de jaarrekeningen van de laatste twee boekjaren;
  - g. een balans van twee achtereenvolgende jaarultimi;
  - h. een exploitatiebegroting waarin rente en aflossing van de geldlening zijn verwerkt voor de komende 4 jaren;
  - i. een gespecificeerde opstelling van de wijze van financiering van de voorgenomen investering;als het een aanvraag voor een gemeentegarantie is moet deze ook zijn voorzien van de concept-leningovereenkomst met de beoogde financiële instelling.
3. Afgezien van het bepaalde in artikel 2 wordt een verzoek om een lening of een garantstelling in ieder geval afgewezen indien de gemeente niet de zekerheid heeft dat:
  - a. de investeringen daadwerkelijk zullen plaatsvinden;
  - b. de aanvrager zal voldoen aan de aan de lening of garantiestelling verbonden verplichtingen;
  - c. aan de betalingsverplichting van rente en aflossing naar behoren zal worden voldaan;
  - d. de aanvrager in het kader van de aanvraag juiste en volledige gegevens heeft verstrekt;

## **Artikel 7 Overige bepalingen**

De gemeente loopt risico bij het uitzetten van financiële middelen. Teneinde deze te beperken zullen voorwaarden worden verbonden aan deze uitzettingen. Dat betekent dat:

1. De hoogte van het in rekening te brengen rentepercentage is gebaseerd op de rente die de gemeente betaalt voor een vergelijkbare lening op de dag van het collegebesluit tot verstrekking van de geldlening, verhoogd met een risico-opslag van minimaal 1%, afhankelijk van het risico dat de gemeente loopt. De risico-opslag wordt bepaald aan de hand van de opslagen, zoals deze zijn opgenomen in de Handreiking Treasury 2011 van het Ministerie van BZK. Kosten voor verstrekking van de geldlening en notariskosten zijn voor rekening van de aanvrager;



2. Voor verzoeken om leningen van Hengelose woningstichtingen die zijn bestemd voor (her-) financiering van sociale woningbouw geldt een afwijkende risico-opslag;
3. De looptijd van de lening moet zijn afgestemd op de te verwachten technische levensduur (dan wel economische levensduur als deze korter is) van de activa waarvoor de lening wordt gebruikt;
4. De aanvrager moet instemmen met een aantal voorwaarden zoals voorafgaande toestemming van de gemeente voor een aantal juridische handelingen zoals statutenwijziging, wijziging bestemming van het onderpand en vervreemding van het onderpand door de aanvrager gedurende de periode van de overeenkomst;
5. De aanvrager heeft een instandhoudings- en onderhoudsverplichting van het onderpand. De aanvrager verplicht zich daarom tot het afsluiten van opstal- en inboedelverzekeringen en het in goede staat houden van het onderpand gedurende de gehele looptijd van de lening of garantie, zulks ter beoordeling van de gemeente;
6. De gemeente verstrekt of garandeert in beginsel alleen lineaire en annuïtaire leningen;
7. Gedurende de looptijd vindt een volledige aflossing plaats van de geldlening;
8. De aanvrager verstrekt uit eigener beweging inlichtingen aan het college in de vorm van een exploitatiebegroting (minimaal één maand voor aanvang van het begrotingsjaar) en een financieel verslag (maximaal 3 maanden na het einde van het begrotingsjaar), die nodig zijn voor de beoordeling van het financiële beheer van de aanvrager.

#### **Artikel 8 Beslissingsbevoegdheid**

Alle te verstrekken of te garanderen geldleningen, met uitzondering van geldleningen die verstrekt worden t.b.v. sociale woningbouw als bedoeld in artikel 7 lid 2 vergen steeds een raadsbesluit.

#### **Artikel 9 Inwerkingtreding**

De beleidsregels treden in werking op de dag na publicatie in de gemeentelijke advertentie.

Burgemeester en wethouders van Hengelo,  
de secretaris, de burgemeester,

Sector: PF

Nr.: 1021247

De raad van de gemeente Hengelo;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van ..... , nr 1021219;

b e s l u i t :

vast te stellen de volgende

Verordening op het financiële beleid en beheer  
van de gemeente Hengelo

Hoofdstuk I	Definities
Artikel 1	Definities
Hoofdstuk II	Begroting en Verantwoording
Artikel 2	Kadernota
Artikel 3	Beleidsbegroting
Artikel 4	Uitvoering begroting
Artikel 5	Beleidsrapportages
Artikel 6	Jaarstukken
Artikel 7	Planning
Hoofdstuk III	Kaderstelling
Artikel 8	Reserves en Voorzieningen
Artikel 9	Waardering & afschrijving vaste activa
Artikel 10	Financieringsfunctie/treasuryfunctie
Hoofdstuk IV	Paragrafen in begroting en jaarstukken
Artikel 11	Paragrafen
Hoofdstuk V	Administratieve organisatie
Artikel 12	(financiële) administratie
Artikel 13	(financiële) organisatie
Artikel 14	Interne controle
Hoofdstuk VI	Slotbepalingen
Artikel 15	Inwerkingtreding
Artikel 16	Citeertitel

## Hoofdstuk I Definities

### Artikel 1 – Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. Administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, het functioneren en het beheersen van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Hengelo en ten behoeve van de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.
- b. Financiële administratie: de financiële administratie is een onderdeel van de administratie en omvat het systematisch maken en verwerken van aantekeningen betreffende de financiële gegevens van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Hengelo, teneinde te komen tot een goed inzicht in:
  - de financieel-economische positie;
  - het financieel beheer;
  - de uitvoering van de begroting;
  - het afwikkelen van vorderingen en schulden;
  - het afleggen van rekening en verantwoording.
- c. Administratieve organisatie: het stelsel van organisatorische maatregelen gericht op het tot stand brengen en het in stand houden van de goede werking van de bestuurlijke en ambtelijke informatieverzorging ten behoeve van de verantwoordelijke leiding.
- d. Financieel beheer: het uitoefenen van bestuur en toezicht op het beheer van middelen en het uitoefenen van rechten van de gemeente Hengelo.
- e. Rechtmatigheid: het in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen en raadsbesluiten
- f. Doelmatigheid: de mate waarin de gewenste prestaties worden gerealiseerd met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen.
- g. Doeltreffendheid: de mate waarin met de geleverde prestaties de beoogde maatschappelijke effecten worden bereikt.
- h. Kadernota: een document waarmee op hoofdlijnen de beleidsmatige en financiële keuzes worden gemaakt door de gemeenteraad. Deze worden vervolgens verwerkt in de beleidsbegroting.
- i. Beleidsbegroting: de stukken als bedoeld in artikel 189 van de Gemeentewet.
- j. Productenraming: de stukken als bedoeld in artikel 66 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
- k. Jaarstukken: de stukken als bedoeld in artikel 197 van de Gemeentewet.

## Hoofdstuk II Begroting en Verantwoording

### Artikel 2 – Kadernota

1. Jaarlijks wordt in het voorjaar door het college een *Kadernota of Kaderbrief* aangeboden aan de raad. De belangrijkste elementen erin zijn een actueel financieel meerjarenbeeld, voorstellen voor nieuw beleid en voorstellen voor bezuinigingen.
2. Het college doet in de Kadernota tevens voorstellen aan de raad over de in acht te nemen financieel beleidsmatige kaders bij de voorbereiding van de beleidsbegroting. Daarbij wordt in ieder geval ingegaan op de systematiek ter bepaling van uitzettings- en rentepercentages.

### Artikel 3 – Beleidsbegroting

1. De beleidsbegroting is ingedeeld in door de raad aangewezen begrotingshoofdstukken en bevat per hoofdstuk de beleidsdoelstellingen en maatschappelijke effecten die worden nagestreefd, alsmede de middelen die daarvoor beschikbaar

zijn, één en ander zo mogelijk uitgedrukt in relevante prestatiecijfers en kengetallen.

2. Met het vaststellen van de begroting autoriseert de raad het college tot het doen van uitgaven per begrotingshoofdstuk tot de bedragen van het overzicht van baten en lasten voor het betreffende begrotingsjaar.
3. Het college draagt er zorg voor, dat al het beleid waartoe de raad heeft besloten in de beleidsbegroting is opgenomen.
4. De beleidsbegroting bevat voorstellen voor tarieven van de lokale heffingen.
5. Wijzigingen in de toedeling van producten aan de begrotingshoofdstukken worden in de beleidsbegroting c.q. in de Beleidsrapportages expliciet vermeld en gemotiveerd.
6. In de beleidsbegroting wordt een bedrag voor kleine opties beleidsintensiveringen opgenomen.

#### Artikel 4 - Uitvoering begroting

1. Het college draagt zorg voor regels die bewerkstelligen dat de uitvoering van de Beleidsbegroting rechtmatig, doelmatig en doeltreffend verloopt.
2. Het college draagt er zorg voor dat:
  - a. de uit te voeren activiteiten en te leveren prestaties worden gerealiseerd conform de beleidsbegroting (inclusief de vastgestelde begrotingswijzigingen);
  - b. de lasten en baten per hoofdstuk eenduidig worden toegedeeld aan de producten.
3. Het college kan besluiten tot het doen van eenmalige niet begrote uitgaven die onvoorzien zijn en brengt deze ten laste van de post onvoorzien. Het college informeert de raad daarover.
4. Het college kan besluiten tot het doen van structurele, niet begrote uitgaven tot een in de beleidsbegroting op te nemen bedrag per voorstel en brengt deze ten laste van de in artikel 3 lid 6 genoemde begrotingspost. Het college informeert de raad daarover.

#### Artikel 5 - Beleidsrapportage

1. Het college rapporteert tenminste één keer per jaar over de realisatie van de beleidsbegroting aan de raad.
2. De Beleidsrapportage bevat een rapportage op afwijkingen voor wat betreft de ontwikkeling van lasten, baten en investeringen.
3. Het college doet, gelet op art. 4 lid 2 van deze verordening, bij de Beleidsrapportage de raad een voorstel tot wijziging van de beleidsbegroting.
4. Het college neemt in de Beleidsrapportage een overzicht op van de besluiten als bedoeld in art. 4 lid 3 en 4.

#### Artikel 6 - Jaarstukken

1. De jaarstukken bevatten een verslag van het college en vormen de verantwoording van (de doelmatigheid van) het financieel beleid en beheer, per begrotingshoofdstuk de maatschappelijke effecten, activiteiten en prestaties die in het verslagjaar zijn gerealiseerd, alsmede de middelen die daarvoor zijn ingezet, mede in relatie tot de voornemens uit de beleidsbegroting.
2. De indeling van de jaarstukken is identiek aan de indeling van de beleidsbegroting.

#### Artikel 7 – Planning

Het college stelt jaarlijks een planning op voor de behandeling van de nota als bedoeld in artikel 2 van deze verordening, de beleidsbegroting, de nota inzake tarieven van belastingen en heffingen, de Beleidsrapportages en de Jaarstukken in de vergaderingen van de raad.

## Hoofdstuk III Kaderstelling

### Artikel 8 - Reserves en Voorzieningen

1. Het college legt minimaal eens per vijf jaar (een herijking van) beleidsregels inzake reserves en voorzieningen ter vaststelling voor aan de raad.
2. De beleidsbegroting en de jaarstukken bevatten een samenvattend overzicht van de reserves en voorzieningen en van de mutaties daarin.

### Artikel 9 - Investerings

1. Het college stelt minimaal eens per vijf jaar (een herijking van) beleidsregels inzake investeringen vast en stelt de raad hiervan in kennis.
2. Het college legt minimaal eens per vijf jaar (een herijking van) beleidsregels inzake afschrijving en waardering van activa ter vaststelling voor aan de raad. Daarin is opgenomen:
  - de duur van de afschrijving naar soort, die is vastgelegd in de afschrijvings-tabel;
  - de wijze van afschrijven.

### Artikel 10 - Financieringsfunctie / treasuryfunctie

1. Het college draagt bij de uitoefening van de treasuryfunctie zorg voor:
  - a. het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden om de begrotingshoofdstukken binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting uit te kunnen voeren;
  - b. het verzekeren van een duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
  - c. het beheersen van de risico's verbonden aan de treasuryfunctie zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
2. Het college stelt regels op ter uitvoering van het gestelde onder lid 1 en legt deze regels, alsmede de regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening vast in een treasurybesluit. Het college zendt het besluit ter kennisgeving aan de raad.
3. Het college evalueert de bepalingen inzake de treasuryfunctie minimaal één keer per vijf jaar en doet van het resultaat daarvan melding aan de raad.

## Hoofdstuk IV Paragrafen in begroting en jaarstukken

### Artikel 11 – Paragrafen

In aanvulling op titel 2.3, artikel 10 tot en met 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt bepaald:

#### A. Paragraaf Lokale heffingen

Het college draagt er zorg voor dat er een actueel overzicht is van de tarieven, heffingen, prijzen en kosten per verstrekte dienst bij de aanvang van het begrotingsjaar.

#### B. Paragraaf Risico's en Weerstandsvermogen

Het college geeft in de paragraaf risico's en weerstandsvermogen in de beleidsbegroting en in de jaarstukken inzicht in de risico's van materieel belang en stelt hiertoe een risico-inventarisatie op. Deze inventarisatie geeft inzicht in de omvang van de risico's en de kans dat risico's zich voordoen.

1. In de Beleidsrapportage wordt de ontwikkeling van de risico's ten opzichte van de laatste rapportage vermeld.
2. De risico-inventarisatie wordt geconfronteerd met het aanwezige weerstandscapaciteit, zodat inzicht ontstaat in hoeverre schade en verliezen als gevolg van de risico's met het weerstandsvermogen kunnen worden opgevangen.

#### C. Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

1. Het college legt minimaal eens per vijf jaar een nota "Onderhoud van kapitaalgoederen" ter vaststelling voor aan de raad. Daarin is opgenomen:
  - a. het beoogde kwaliteitsniveau voor de inrichting en onderhoud van de kapitaalgoederen als genoemd in lid 2 van dit artikel;
  - b. het meerjarig financieel kader waarbinnen het onderhoud aan de kapitaalgoederen gerealiseerd wordt, alsmede de relatie met de hoofdstukken in de beleidsbegroting.
2. Bij de beleidsbegroting en de jaarstukken doet het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen verslag over de planning en de voortgang van het onderhoud aan openbaar groen, water, wegen, kunstwerken, straatmeubilair, riolering en gebouwen.

#### D. Paragraaf Financiering

Bij de beleidsbegroting, respectievelijk de jaarstukken doet het college in de paragraaf financiering verslag o.a. over:

1. de kasgeldlimiet (beleidsbegroting en jaarstukken);
2. de renterisiconorm (beleidsbegroting en jaarstukken);

#### E. Paragraaf Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering van de beleidsbegroting en de jaarstukken wordt in ieder geval ingegaan op het te voeren c.q. gevoerde beleid inzake personeel, organisatie, informatievoorziening en automatisering, planning & control, inkoop en aanbesteding en huisvesting van het gemeentelijk apparaat.

#### F. Paragraaf Verbonden Partijen

In de beleidsbegroting en de jaarstukken wordt in de paragraaf verbonden partijen ingegaan op nieuwe participaties, het beëindigen van bestaande participaties, het wijzigen van bestaande belangen en het aanwezig zijn van problemen bij bestaande participaties. Van elk van de verbonden partijen wordt bij de beleidsbegroting en de jaarstukken een opgave verstrekt van:

- a. het openbaar belang
- b. het financieel belang en de zeggenschap.

#### G. Paragraaf Grondbeleid

1. Minimaal een keer per vijf jaar legt het college een nota "Grondbeleid" ter vaststelling voor aan de raad. Daarin is opgenomen de strategische visie op het grondbeleid van de gemeente in relatie met de hoofdstukken in de beleidsbegroting.
2. Het college legt jaarlijks de herziening grondexploitaties voor ter vaststelling aan de raad. Daarin wordt aandacht besteed aan te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten, aan de voorraadverwerving en uitgifte van gronden, aan de nog te besteden kosten en de dekking daarvan en aan de relatie met de hoofdstukken in de beleidsbegroting.

3. In de paragraaf grondbeleid in de beleidsbegroting en de jaarstukken wordt ingegaan op de uitvoering van het grondbeleid en de financiële ontwikkelingen zoals de financiële positie van het grondbedrijf en de winst / verlies verwachtingen en de verwerving en uitgifte van gronden.

#### H. Paragraaf Investerings

De paragraaf Investerings geeft op hoofdlijnen inzicht in

1. de planning en realisatie van voorgenomen investeringen;
2. de omvang en planning van de met de investeringen verband houdende kapitaallasten;
3. de relatie tussen de voorgenomen investeringen en de vastgestelde kredieten;
4. de financiële relatie tussen investeringen, kapitaallasten en de beleidsbegroting

### Hoofdstuk V administratieve organisatie

#### Artikel 12

##### (financiële) administratie

Het college draagt zorg voor een zodanige inrichting en werking van de (financiële) administratie, dat deze de grondslag is voor:

- o het verstrekken van informatie aan de raad over de financiële positie van de gemeente;
- o het afleggen van verantwoording aan de raad over de rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid van het gevoerde beleid.
- o het verstrekken van informatie aan de Europese Unie, het Rijk, de Provincie, alsmede aan andere instellingen die specifieke verantwoordingsplichten opleggen aan gemeenten.

#### Artikel 13

##### (financiële) organisatie

1. Het college draagt zorg voor een adequate scheiding van functies en taken, alsmede voor een adequate mandatering van verantwoordelijkheden en bevoegdheden, zodanig dat de rechtmatigheid van (financiële) beheershandelingen en de betrouwbaarheid van de verstrekte (financiële) informatie geborgd worden.
2. Het college draagt zorg voor een eenduidige indeling van de gemeentelijke financiële organisatie.

#### Artikel 14

##### Interne controle

3. Het college draagt zorg voor systematische interne controle van de getrouwheid (de juistheid, volledigheid en tijdigheid) van de (bestuurlijke) informatievoorziening en van de rechtmatigheid van de beheershandelingen en legt deze vast in interne controleprogramma's.
4. Bij afwijkingen neemt het college maatregelen tot herstel.
5. Het college informeert de raad over gebleken gebreken in de bestuurlijke informatievoorziening van materieel belang, alsmede van de genomen maatregelen tot herstel.

Hoofdstuk VI Slotbepalingen

Artikel 15

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking per .....

Artikel 16

Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald onder de naam "Financiële verordening gemeente Hengelo".

Deze verordening is vastgesteld door de raad der gemeente Hengelo in zijn openbare vergadering van .....,



### **Toelichting op de verordening:**

"De raad stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan." Zo luidt artikel 212 van de Gemeentewet. De financiële verordening is het laatst geactualiseerd in 2009. De invulling van art. 212 G.w. heeft vooral betrekking op het vaststellen van de financiële kaders door de gemeenteraad. In concreto gaat het daarbij om het vaststellen van de planning & control-cyclus, de kaderstelling voor het financieel beleid en de inrichting van de financiële organisatie. In hoofdstuk II (de artikelen 2 t/m 7) wordt ingegaan op de instrumenten van de planning & control-cyclus (kadernota, beleidsbegroting, beleidsrapportage en jaarstukken). Hoofdstuk III verplicht het college de kaderstelling voor het financieel beleid, i.c.reservebeleid, investeringsbeleid en het financieringsbeleid, periodiek tegen het licht te houden en waar nodig voorstellen te doen aan de raad tot wijziging daarvan. Hoofdstuk IV bevat de gewenste lokale aanvullingen op de voorgescreven paragrafen in beleidsbegroting en jaarverslag. Hoofdstuk V gaat tenslotte in op de administratieve organisatie.

De oude financiële verordening bevatte, evenals de nieuwe modelverordening, nog veel bepalingen, die al wettelijk geregeld zijn. In de nieuwe verordening zijn deze achterwege gelaten.

Nieuw in de verordening zijn:

- de vastlegging van het niveau waarop de raad het college autoriseert tot het doen van uitgaven, namelijk de begrotingstotalen per begrotingshoofdstuk/programma;
- het voorgeschreven aantal beleidsrapportages wordt gedefinieerd als minimaal één, i.p.v. twee, dit met als achtergrond om de eerste berap te integreren in de Kadernota;
- de verankering van de spelregels bij investeringen.

# Treasurybesluit Gemeente Hengelo 2014

## Inleiding

Gelet op artikel 10 van de Financiële Verordening treft u hierbij het treasurybesluit aan van de gemeente Hengelo. Bij het opstellen van het treasurybesluit is rekening gehouden met de bepalingen van de wettelijke kaders (o.a. Gemeentewet, Wet fido, Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden en de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden). In bijlage 1 is het memorie van toelichting opgenomen en worden de belangrijkste artikelen verder toegelicht. In dit besluit staan veel vaktermen vermeld. In bijlage 2 is daarom een verklarende woordenlijst opgenomen.

## 1. Treasurybesluit Gemeente Hengelo

### Algemeen

#### Artikel 1 Doelstellingen treasurybeleid

De doelstellingen van het treasurybeleid van de gemeente zijn:

- a. het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden met als doel het uitvoeren van de programma's binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting;
- b. Het verzekeren van een duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- c. het beschermen van de gemeentelijke vermogens en resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- d. het optimaliseren van renteresultaten binnen de kaders van de wet Fido, aanvullende regelgeving en de voorschriften die in dit besluit zijn opgenomen;
- e. het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

#### Artikel 2 Uitgangspunten risicobeheer treasuryfunctie

Met betrekking tot risicobeheer gelden de volgende algemene uitgangspunten voor de treasuryfunctie:

1. De gemeente vraagt ten minste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen op bij het aantrekken van financieringen;
2. Het renterisico op de korte schuld bedraagt maximaal de kasgeldlimiet, waarbij in overeenstemming met de Wet Fido wordt gehandeld;
3. Het renterisico op de lange schuld bedraagt maximaal de renterisiconorm conform de Wet Fido;
4. Overeenkomsten voor het aangaan van financieringen, het uitzetten van middelen en het verlenen van garanties luiden uitsluitend in euro's om *valutarisico's* uit te sluiten.

## **Financiering en garanties**

### **Artikel 3 Richtlijnen en limieten externe financiering**

1. Het Treasurycomité beoordeelt wanneer aan de lange financieringsbehoefte wordt voldaan, binnen de grenzen van de wet- en regelgeving.
2. In de financieringsbehoefte voor de korte termijn, ter afdekking van de netto-vlottende schuld wordt voorzien door het inzetten van rekeningen-courant, daggeldleningen dan wel kasgeldleningen.
3. In een lange financieringsbehoefte wordt voorzien door een of meer leningen aan te trekken, met een zodanige rentetypische looptijd dat het renterisico op de leningenportefeuille voor de komende jaren binnen de renterisiconorm conform de Wet Fido komt of blijft.
4. Toegestane leningvormen zijn:
  - a. onderhandse geldleningen
  - b. roll-over leningen
  - c. Medium Term Notes
5. Vervroegde aflossing van leningschuld van de gemeente kan plaatsvinden als de contante waarde van de rentebetalingen op een nieuwe lening lager is dan de contante waarde van de rentebetalingen van de oude lening, rekening houdend met de boete, die bij vervroegde aflossing betaald moet worden. Daarbij moet het voordeel groter zijn dan de boete.

### **Artikel 4 Afgeleide financiële instrumenten**

Het gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten) is slechts toegestaan na een voorafgaand collegebesluit. Daarbij kan het college op grond van artikel 169 van de Gemeentewet de gemeenteraad in de gelegenheid stellen wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

### **Artikel 5 Richtlijnen en limieten uitzettingen**

1. Overtollige liquide middelen worden, met uitzondering van het zogenaamde drempelbedrag, aangehouden bij 's Rijks schatkist.
2. Voor de uitzetting tot aan het zogenaamde drempelbedrag kunnen de volgende producten worden gehanteerd:
  - a. rekening-courant
  - b. spaarrekening
  - c. daggeld
  - d. deposito's
3. Risico's bij uitzettingen conform lid 2 in vastrentende waarden dienen te worden beperkt door slechts uitzettingen met een looptijd van een maand of langer te doen bij financiële ondernemingen die:
  - a. gevestigd zijn in een lidstaat van de Europese Unie die ten minste beschikt over een AA-rating, afgegeven door ten minste twee vooraanstaande ratingbureaus;
  - b. voor henzelf of voor de door hen uitgegeven waardepapieren kunnen aantonen dat ze ten minste over een AA-rating beschikken, afgegeven door ten minste twee vooraanstaande ratingbureaus.

### **Artikel 6 Gemeenteleningen en gemeentegaranties**

1. De gemeente is, met uitzondering van leningen t.b.v. sociale woningbouw, in principe niet bereid om geldleningen aan derden te verstrekken. De Beleidsregels publieke taak leningen en garanties gemeente Hengelo 2014 zijn hier van toepassing.

## **Artikel 7      Financieringsrelatie tussen concern en overige organisatieonderdelen**

1. Jaarlijks wordt door het treasurycomité de omslagrente berekend
2. Over de balanswaarde per 1<sup>e</sup> van de maand wordt het omslagrentepercentage gehanteerd over de activa in gebruik en de activa in uitvoering.
3. De treasurer betreft de middelen van de reserves en voorzieningen in de gemeentebrede financiering.

### ***Geldstromenbeheer***

## **Artikel 8      Liquiditeitsbeheer**

1. De gemeente beperkt haar liquiditeitsrisico's door haar treasuryactiviteiten te baseren op een liquiditeitenprognose van minimaal 1 jaar.
2. Om de kosten van het geldstromenbeheer te minimaliseren is er sprake van concentratie van liquiditeiten binnen één saldo- en rentecompensatie circuit bij de huisbankier.

## **Artikel 9      Betalingsverkeer**

1. Om de verwerkingskosten te minimaliseren loopt het betalingsverkeer van de gemeente in beginsel alleen over bij de huisbankier aangehouden rekeningen.
2. De gemeente stelt een betalingsprocedure vast.

### ***Relatiebeheer***

## **Artikel 10     Relatiebeheer**

1. De treasurer onderhoudt namens de gemeente de contacten met de huisbankier en andere financiële instellingen en bemiddelaars over hun tarieven, producten en diensten.
2. Financiële instellingen dienen onder Nederlands toezicht, zoals De Nederlandse Bank en de Verzekeringkamer, te vallen of onder vergelijkbaar toezicht vanuit de lidstaten, en dienen te voldoen aan de eisen als gesteld in de Wet Fido.

### ***Verantwoordelijkheden en bevoegdheden***

## **Artikel 11     Verantwoordelijkheden en taken**

De gemeenteraad	<ul style="list-style-type: none"><li>- Vaststellen treasuryparagraaf in begroting.</li><li>- Vaststellen treasuryparagraaf in jaarrekening.</li></ul>
College van Burgemeester en Wethouders	<ul style="list-style-type: none"><li>- Vaststellen treasurybeleid vervat in het treasurybesluit.</li><li>- Uitvoeren van het treasurybeleid zoals vastgelegd in het treasurybesluit tezamen met de treasuryparagraaf (formele verantwoordelijkheid).</li><li>- Vaststellen van nadere richtlijnen binnen kaders van dit statuut.</li></ul>
Treasurycomité	<ul style="list-style-type: none"><li>- Besluiten over financieringstransacties onder mandaat van B&amp;W.</li><li>- Adviseren/monitoren van de treasuryactiviteiten.</li></ul>
Treasurer	<ul style="list-style-type: none"><li>- Ontwikkelen en herijken van de financieringsstrategie van de gemeente.</li><li>- Initiëren van financieringstransacties.</li><li>- Voeren van 'control' op vastleggen gegevens van leningen en garanties.</li><li>- Monitoren van limieten zoals vastgelegd in treasuryparagraaf.</li></ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Geven van aanwijzingen aan financiële administratie inzake het betalingsverkeer.</li> <li>- Relatiebeheer met financiële instellingen.</li> </ul>
Financiële administratie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Is verantwoordelijk voor feitelijke inrichting en uitvoering van het betalingsverkeer.</li> <li>- Registreren van opgenomen en verstrekte leningen en garanties.</li> <li>- Verzorgen van betalen van rente en aflossing van opgenomen geldleningen.</li> <li>- Innen van rente- en aflossingsverplichtingen op verstrekte geldleningen</li> </ul>
Externe accountant	<ul style="list-style-type: none"> <li>- In het kader van de reguliere controletaak adviseren en controleren van de treasuryfunctie.</li> </ul>

## **Artikel 12 Bevoegdheden**

	<i>Autorisatie</i>	<i>Uitvoering</i>	<i>Registratie</i>	<i>Control</i>
<i>Financiering (zie artikel 3 en artikel 4)</i>				
Het aantrekken van callgelden en kasgeld-leningen (looptijd < 1 jaar).	College B&W	Treasurer	Financiële administratie	Treasurycomité
Aantrekken van leningen (looptijd >= 1 jaar).	College B&W	Treasurer	Financiële administratie	Treasurycomité
Benutten van vervroegde aflossingen en renteherzieningen.	College B&W	Treasurer	Financiële administratie	Treasurycomité
<i>Verstrekte leningen en garanties (zie artikel 6)</i>				
Verstrekken van leningen en garanties	College B&W	Treasurer	Financiële administratie	Treasurycomité
<i>Liquiditeitsbeheer (zie artikel 8)</i>				
Bankrekening openen/sluiten/wijzigen		Treasurer	Financiële administratie	Treasurycomité
Vaststellen/wijzigen bankcondities bij huidige bankrelaties.		Treasurer	Financiële administratie	Treasurycomité
Aangaan nieuwe bankrelaties.	College B&W	Treasurer	Financiële administratie	Treasurycomité
<i>Betalingsverkeer (zie artikel 9)</i>				
Verrichten betaalopdrachten		Financiële administratie	Financiële administratie	

## **Informatievoorziening**

## **Artikel 13 Operationele en verantwoordingsinformatie**

	<i>Informatieverstrekker</i>	<i>Informatieontvanger</i>	<i>Frequentie</i>
Treasurybesluit	Treasurer	Gemeenteraad	1x per 5 jaar
Treasuryparagraaf	Treasurer	Gemeenteraad	begroting en jaarrekening
Kwartaalrapportage transacties en limieten	Treasurer	Treasurycomité	1x per kwartaal
Besluit tot lening en/of garantieverstreking	Treasurer	College van B&W	variabel
Voortgangsrapportage treasuryfunctie	Treasurer	College van B&W/gemeenteraad	In tussentijdse rapportages (2 x p jr)
Analyse leningen- en garantieportefeuille	Treasurer	Treasurycomité.	Minimaal 1x per jaar.
Liquiditeitenprognose en -planning	Treasurer	Treasurycomité	regelmatig
Transactiebesluit	Treasurer	Treasurycomité	variabel

### ***Slotbepalingen***

#### **Artikel 14 Rechtspositie treasurybesluit**

Het treasurybesluit is geschreven als uitwerking van artikel 10 uit de Financiële Verordening artikel 212 Gemeentewet zoals vastgesteld in de vergadering van de gemeenteraad op 24 september 2014.

#### **Artikel 15 Beleidsregels publieke taak leningen en garanties**

**De Beleidsregels publieke taak leningen en garanties 2014 zijn onlosmakelijk verbonden met dit besluit.**

#### **Artikel 16 Inwerkingtreding**

Dit Treasurybesluit treedt in werking na vaststelling door de gemeenteraad en vervangt het Treasurybesluit 2008.

**Burgemeester en wethouders van Hengelo**  
**De secretaris** **de burgemeester**

## **Bijlage 1. Memorie van toelichting Treasurybesluit 2014 gemeente Hengelo**

In deze memorie van toelichting wordt het wettelijke kader voor de treasuryfunctie van de gemeente kort beschreven. Het Treasurybesluit is opgesteld met als aanname dat aan de wettelijke verplichtingen en opgelegde randvoorwaarden wordt voldaan.

### **1.1 Wettelijk kader**

Het wettelijke kader aangaande de treasuryfunctie betreft een drietal wetten namelijk:

1. de Gemeentewet
2. Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten (BBV)
3. de Wet financiering en decentrale overheden (Fido) en daaruit voortvloeiende regelingen.

#### **Ad 1: Gemeentewet**

In de Gemeentewet staat ten aanzien van treasury het volgende:

Artikel 212 van de Gemeentewet stelt dat een verordening moet worden opgesteld waarin o.a. de regels voor de treasuryfunctie zijn opgenomen. In dit Treasurybesluit is de verdere uitwerking van de in deze verordening opgenomen regels met betrekking tot de treasuryfunctie opgenomen.

In artikel 160, lid 1e is opgenomen dat het college bevoegd is tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten. Het college is daarom verantwoordelijk voor een deugdelijke uitvoering van het treasurybeleid en de treasuryfunctie.

In artikel 169, lid 4 is hier wel een beperking op aangebracht. Het college behoort geen besluiten te nemen aangaande privaatrechtelijke handelingen indien het besluit ingrijpende gevolgen heeft voor de gemeente. In dit geval moet de raad in staat zijn om vooraf wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

Vervolgens is in artikel 171 opgenomen dat de burgemeester de gemeente in en buiten rechte vertegenwoordigen maar deze bevoegdheid ook over kan dragen aan een door hem aan te wijzen persoon.

#### **Ad 2: Besluit Begroting en Verantwoording**

In het BBV zijn een aantal zaken vermeld ten aanzien van de treasuryfunctie, zijnde:

De verplichting tot het opstellen van een financierings/treasuryparagraaf in zowel de begroting als de jaarrekening staat in artikel 9, lid 2d en artikel 26 van het Besluit begroting en verantwoording en (BVV).

In artikel 13 is vervolgens vermeld dat in de treasuryparagraaf minimaal de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille moet zijn opgenomen.

#### **Ad 3: Wet Fido**

De Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden) heeft begin 2001 de Wet filo (Financiering Lagere Overheden) uit 1987 vervangen. In 2006 is de wet geëvalueerd en enigszins aangepast. In december 2013 is vervolgens de regelgeving ten aanzien van de verplichting tot schatkistbankieren toegevoegd.

Daarnaast gelden, als uitvloeisel van de Wet Fido:

De uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden.

De regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden die is aangescherpt naar aanleiding van de problemen met de beleggingen in IJsland uit het najaar van 2008. In 2014 zijn deze regels wederom worden aangepast als gevolg van het beleidskader inzake het gebruik van financiële derivaten door (semi)publieke instelling.

De regeling schatkistbankieren decentrale overheden waarin de spelregels zijn vastgelegd ten aanzien van het verplichte aanhouden van overtollige liquide middelen bij 's Rijks schatkist.

De hoofdzaken uit de Wet Fido en bijbehorende regelingen zijn:

De gemeente gaat slechts leningen aan, zet middelen uit of verleent garanties ten behoeve van de publieke taak. Decentrale overheden kunnen binnen het wettelijke kader zelf bepalen wat zij tot hun publieke taak rekenen. Wel wordt terughoudendheid van de decentrale overheden verwacht en zal door de toezichthouder worden gekeken of de gemeente degelijk motiveert waarom een activiteit tot zijn publieke taak wordt gerekend

De gemeente hanteert slechts derivaten of zet slechts middelen uit, anders dan ten behoeve van de publieke taak, indien deze uitzettingen of derivaten een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico.

Het prudente gebruik van derivaten houdt in dat:

- De inzet van derivaten is slechts toegestaan voor het afdekken van financiële risico's.
- Er moet sprake zijn van een gesloten positie dus de onderliggende waarde waarop het derivaat betrekking heeft, heeft gelijke modaliteiten (in omvang en looptijd) als de bijbehorende financieringsbehoefte of bijbehorende overtollige middelen. Het derivaat brengt geen groter risico met zich mee dan het risico dat ermee wordt afgedekt.

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet Fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. De kasgeldlimiet is opgenomen in de Wet Fido ter beperking van het bedrag van de vlottende schuld waarover dagelijks renterisico wordt gelopen. Zo worden grote fluctuaties in de korte rentelasten vermeden. Bij een derde achtereenvolgende overschrijding wordt de toezichthouder op de hoogte gebracht tezamen met een plan om binnen de limiet te blijven in het lopende kwartaal. De toezichthouder kan ontheffing verlenen van de verplichting om onder de kasgeldlimiet te blijven.

Het renterisico op de vaste schuld van de gemeente overschrijdt de renterisiconorm niet. Deze norm beoogt de beperking van het bedrag van de vaste schuld waarover op termijn renterisico wordt gelopen. De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld van de gemeente bij aanvang van het jaar. De toezichthouder geeft een aanwijzing als hieraan niet wordt voldaan. Ook hier kan de toezichthouder ontheffing verlenen.

Overtollige liquide middelen moeten, behoudens het drempelbedrag, worden aangehouden bij 's Rijks schatkist. Het drempelbedrag bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal bij decentrale overheden met een begrotingsomvang dat kleiner is dan 500 miljoen euro. Bij een groter begrotingstotaal dan 500 miljoen euro, bedraagt het drempelbedrag 3,75 miljoen euro plus 0,2% over het meerdere dat 500 miljoen euro te boven gaat.

Aangezien vrijwel alle overtollige middelen belegd moeten worden bij 's Rijks schatkist, zijn de regels ten aanzien van uitzettingen van gering belang geworden.

Het bovenstaande geldt niet bij beleggingen in waardepapieren met een verplichte *solvabiliteitsratio* van 0% (doorgaans overheden).

#### **a. Toelichting per artikel**

### **Artikel 3 Richtlijnen en limieten externe financiering**

De rente voor vlottende schuld is normaliter lager dan de rente op vaste schuld. Vandaar dat tot maximaal het bedrag van de kasgeldlimiet kort kan worden geleend alvorens tot consolidatie wordt overgegaan.

Bij het aantrekken van vaste schuld wordt gekeken naar de bestaande leningenportefeuille samen met de verwachte financieringsbehoefte die blijkt uit de liquiditeitsplanningen van de investeringen. Er wordt bij het aantrekken van langlopende leningen gezorgd voor een spreiding van het renterisico. Dit betekent dat de leningenportefeuille een evenwichtig aflossingspatroon kent en het renterisico langjarig binnen de voorgeschreven renterisiconorm blijft.

Onderhandse geldleningen zijn er in diverse vormen:

- Lineaire leningen met een jaarlijks gelijkblijvende aflossing.
- Annuitaire leningen met een jaarlijkse gelijkblijvende betaling van rente en aflossing.
- Fixe leningen waarbij jaarlijks slechts rente wordt betaald en aflossing van de gehele lening aan het einde van de looptijd plaatsvindt.

Ook zogenaamde Schuldscheine behoren tot de categorie onderhandse geldleningen. In de afgelopen jaren is incidenteel een dergelijke lening aangetrokken vanwege de lage rente in Duitsland. Deze leningen vallen onder het Duitse recht. Deze regelgeving wijkt echter nauwelijks af van de normaliter geldende Nederlandse wetgeving.

Een roll-over lening wordt uitgegeven op basis van een variabele rente die elke afgesproken periode (tussen 1 en 12 maanden) herzien wordt op basis van de dan actuele rentestand. Normaliter behoren deze leningen tot de kortlopende schulden (met looptijd van minder dan 1



jaar). Indien echter een cap wordt afgesloten, dan wordt het een langlopende geldlening met eenzelfde looptijd als de cap.

De gemeente kan meedoen aan Medium Term Notes (MTN) programma's. Tot op heden heeft de gemeente Hengelo hier geen gebruik van gemaakt. Het voordeel van MTN's kan zijn dat de rente lager is door de betere verhandelbaarheid van de notes ten opzichte van onderhandse geldleningen.

In het leningcontract van een onderhandse lening kan de clause zijn opgenomen dat de mogelijkheid bestaat tot vervroegde aflossing van de restant hoofdsom van de lening. Doorgaans bestaat deze mogelijkheid voor de eerste maal na een looptijd van 10 jaren. Het benutten van deze clause brengt wel extra kosten met zich mee in de vorm van een boete.

Vervroegde aflossing is interessant op het moment dat de huidige geldende rente lager is dan de rente die nu wordt betaald. Indien de contante waarde van de resterende rentebetalingen van een lening tegen de huidige rente, dus de rente waartegen eventueel geherfinancierd kan worden, lager is dan de contante waarde tegen de contractrente dan is vervroegde aflossing interessant. Om de administratieve kosten te dekken, wordt als vuistregel gehanteerd dat het voordeel groter moet zijn dan te betalen boete.

### **Artikel 5 Richtlijnen en limieten uitzettingen**

Uitzettingen in de vorm van aandelen zijn niet toegestaan omdat deze in hoge mate gevoelig zijn voor marktbevingen. Volgens de Wet Fido is de aankoop van aandelen de gemeente slechts toegestaan als aantoonbaar is dat deze worden gekocht in het kader van de publieke taak. Conform artikel 160, lid 2 van de Gemeentewet zal het college alvorens tot aanschaf van aandelen over te gaan, een ontwerpbesluit hierover sturen aan de raad die wensen en bedenkingen kan uiten.

De genoemde randvoorwaarden zijn conform de ministeriële regeling 'uitzettingen en derivaten decentrale overheden' behorende bij de Wet Fido.

De ratings moeten zijn afgegeven door één van de officiële ratingbureaus (bijvoorbeeld Standard & Poor's, Moody's of Fitch IBCA).

### **Artikel 6 Gemeenteleningen en gemeentegaranties**

Vernieuwde beleidsregels publieke taak leningen en garanties voor de gemeente Hengelo zijn vastgesteld voor de terreinen sport, welzijn, zorg en opvang, volksgezondheid, onderwijs, kunst en cultuur. Het aangaan van leningen en garanties is een bevoegdheid van het college. Door middel van deze regels worden deze bevoegdheden ingeperkt. Richtlijn is dat garanties of geldleningen aan derden in principe niet worden verstrekt. Uitzondering hierop is de financiering t.b.v. de sociale woningbouw. Afwijkingen op deze richtlijn zijn er pas bij hoge uitzondering en onder strikte voorwaarden. Als een lening- of garantieverstreking niet past binnen deze regels dan zal de raad om instemming worden gevraagd alvorens het college tot verstrekking overgaat.

Bij het verstrekken van een lening of garantie moet een toets op staatssteun worden uitgevoerd. Het is de gemeente niet toegestaan om een lening of garantie te verstrekken waarbij de tegenpartij een rentevoordeel verkrijgt van meer van 200.000 euro over een periode van 3 jaren (de zogenaamde 'de minimis-regeling'). Als er sprake is van staatssteun is het de gemeente slechts toegestaan om een lening of garantie te verstrekken tegen marktconforme tarieven. Dit houdt in dat het rentepercentage vergelijkbaar moet zijn met de rente die deze partij aan een andere geldgever zou betalen. De gemeente zal dan een opslag voor marktconformiteit in rekening moeten brengen.

### **Artikel 7 Financieringsrelatie tussen concern en overige organisatieonderdelen**

Het percentage voor de omslagrente wordt jaarlijks vastgesteld door het treasurycomité en opgenomen in de richtlijnen van de programmabegroting.

In uitzonderingsgevallen kan een investeringsproject in aanmerking komen voor een ander rentepercentage dan het omslagpercentage. Dit kan het geval zijn als door externe partijen (bijvoorbeeld het Rijk) een rentetarief wordt opgelegd of als het project dusdanig grote financiële risico's met zich meebrengt dat zekerheid van financieringslasten is gewenst (het omslagpercentage kan fluctueren per jaar). Indien wordt afgeweken van het omslagpercentage zal hiervan in het betreffende raadsbesluit, waarin de autorisatie en de dekking wordt vastgesteld, expliciet melding moeten worden gemaakt. We spreken dan van interne projectfinanciering.

Als beleidslijn geldt dat de gemeente de methode van integrale financiering hanteert. Er bestaat geen één op één relatie tussen de externe financiering en investeringen.

#### **Artikel 8 Liquiditeitsbeheer**

De tegoeden worden zo veel mogelijk bij de huisbankier geconcentreerd aangezien daar de meest gunstige tarieven in rekening worden gebracht c.q. worden vergoed. Dit alles wederom om de kosten te minimaliseren.

#### **Artikel 9 Betalingsverkeer**

Elke 4 à 6 jaren zal een evaluatie door de treasurer worden uitgevoerd ten aanzien van de kosten van het betalingsverkeer en zal een aanbesteding van het betalingsverkeer worden uitgevoerd om te zorgen dat de kosten ook minimaal blijven.

Het betalingsverkeer moet zodanig zijn ingericht dat aan de doelstelling van het minimaliseren van interne en externe verwerkingskosten wordt voldaan. Hiertoe kan de treasurer aanwijzingen geven en richtlijnen vaststellen betreffende het betalingsverkeer.

#### **Artikel 11 Verantwoordelijkheden en taken**

Het treasurycomité is het centrale orgaan binnen de Gemeente Hengelo inzake het rente- en treasurymanagement. In ieder geval hebben het afdelingshoofd Financiën, het sectorhoofd Personeel en Financiën, de treasurer en de wethouder Financiën hierin zitting.

#### **Artikel 12 Bevoegdheden**

In de kolom autorisatie staat vermeld wie tekenbevoegd is. In het geval het college van B&W vermeldt staat als tekenbevoegd betekent dit dat de burgemeester (of dienstdoende locoburgemeester) de bijbehorende documenten tekent. De kolom uitvoering geeft aan wie de taak daadwerkelijk verricht. Wie de administratie voert staat vermeld in de kolom registratie. En in de kolom control is opgenomen wie de registratie controleert.

In de Verordening Financieel Beleid is gemeld dat de limieten tot het opnemen van kredieten in rekening-courant, het uitzetten van tijdelijk overloopte middelen en het aantrekken van langlopende geldleningen jaarlijks worden vastgesteld in de treasuryparagraaf in de begroting. Het college zal haar bevoegdheden doorgeven aan de treasurycomité door vaststelling van zorgvuldige opgestelde procedureafspraken waarbij onderscheid wordt gemaakt in het aantrekken van financieringen en het doen van uitzettingen. Deze mandatering is noodzakelijk om slagvaardig handelen op de geld- en *kapitaalmarkten* mogelijk te maken. De mandatering wordt verleend tot maximaal de vastgestelde *limieten*.

In de procedureafspraken worden o.a. zaken opgenomen zoals dat te allen tijde 2 leden van de treasurycomité aanwezig zijn bij het afsluiten van transacties en wie onderdeel uitmaken van deze commissie.

#### **Bijlage 2. Verklarende woordenlijst**

<i>Aandeel</i>	Bewijs van deelname in het kapitaal van een vennootschap.
<i>Activa in gebruik</i>	Elk werk dat op balansdatum gereed is en voor eigen gebruik bestemd is.
<i>Activa in uitvoering</i>	Elk werk dat op balansdatum nog niet gereed is en voor eigen gebruik bestemd is.
<i>Cap</i>	Derivaat waarbij een premie wordt betaald om gedurende een bepaalde looptijd de rente te maximaliseren op een nader overeen te komen niveau.
<i>Consolidatie</i>	Het omzetten van korte financieringsmiddelen in lange financiering.
<i>Contante waarde</i>	Dit is de waarde van toekomstige (uit- en/of ingaande) geldstromen op het huidige tijdstip. Deze wordt berekend door de geldstromen te disconteren naar het huidige tijdstip tegen het nu geldende rentetarief.
<i>Daggeld (callgeld)</i>	Lening of deposito voor één dag tegen een vast rentepercentage.
<i>Deposito</i>	Niet-verhandelbare belegging bij een financiële instelling, waarbij een bedrag voor een vaste periode tegen een vast rentepercentage wordt weggezet.

<i>Derivaten</i>	Financiële instrumenten belichaamd in contracten waarin de voorwaarden zijn vastgelegd waartegen een transactie op een bepaald moment zal of kan plaatsvinden en waarvan de waarde afhankelijk is van één of meer onderliggende activa, referentieprijzen of indices.
<i>Drempelbedrag</i>	Een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar dat niet belegd hoeft te worden bij Rijks schatkist.
<i>Externe financiering</i>	Het aantrekken van middelen uit bronnen die buiten de organisatie liggen.
<i>Financieringsbehoefte</i>	De behoefte om uit interne of externe bronnen vermogen aan te trekken voor de dekking van de vermogensbehoefte.
<i>Financiële vaste activa</i>	Bezittingen van een gemeente waarvan het daarvoor benodigde vermogen voor een periode langer dan een jaar is vastgelegd. Het zijn de bezittingen die een gemeente die bestaan uit kapitaalgoederen zoals deelnemingen in andere organisatie, aandelen, langlopende verstrekte geldleningen en andere financiële vorderingen.
<i>Geldmarkt</i>	Financiële markt voor het aantrekken of uitzetten van gelden met een looptijd van minder dan 1 jaar.
<i>Integrale financiering</i>	Vorm van financiering waarbij de vermogensbehoefte van de organisatie als geheel wordt betrokken, in tegenstelling tot projectgewijze financiering.
<i>Interne financiering</i>	De financiering door het aanwenden van geldmiddelen die al in de organisatie aanwezig zijn.
<i>Kapitaalmarkt</i>	Financiële markt voor het aantrekken of uitzetten van gelden met een looptijd van langer of gelijk aan 1 jaar.
<i>Kasgeldlening</i>	Lening met een looptijd van maximaal 1 jaar tegen een vast rentepercentage en een aflossing ineens aan het einde van de looptijd.
<i>Kasgeldlimiet</i>	Een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar.
<i>Koersrisico</i>	Het risico dat voortvloeit uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen.
<i>Kredietrisico</i>	Het risico dat voortvloeit uit de mogelijkheid op een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij als gevolg van insolventie.
<i>Materiële vaste activa</i>	Bezittingen van een gemeente waarvan het daarvoor benodigde vermogen voor een periode langer dan een jaar is vastgelegd. Het zijn de bezittingen die een gemeente gebruikt voor de bedrijfsvoering, niet om te verkopen. Deze bezittingen zijn, in tegenstelling tot immateriële en financiële vaste activa, stoffelijk van aard.
<i>Lidstaat</i>	Een staat die lid is van de Europese Unie of een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte.
<i>Limiet</i>	Een type richtlijn die de (uiterste) grens aangeeft van een bepaalde handeling, verantwoordelijkheid en/of bevoegdheid.
<i>Liquide middelen</i>	De direct opvraagbare financiële middelen van de organisatie.
<i>Liquiditeitsrisico</i>	Het risico dat verbonden is aan het onvoorzien ontstaan van tekorten op kortlopende geldmiddelen.
<i>Mandaat</i>	Het opdragen van taken en bevoegdheden. Degene die de taak overdraagt, blijft zelf verantwoordelijk. Mandaatverlening aan ondergeschikte

ambtenaren is altijd mogelijk. Mandaatbesluiten hebben betrekking op de verdeling van interne bevoegdheden en behoeven niet openbaar gemaakt te worden.

<i>Medium Term Note</i>	Verhandelbare schuldtitels aan toonder, met een minimum looptijd van twee jaar en een omvang van minimaal € 500.000. Maakt onderdeel uit van een medium term note programma.
<i>Netto-vlottende schuld</i>	<p>Het gezamenlijk bedrag van: de opgenomen gelden met een oorspronkelijke <i>rentetypische looptijd</i> van korter dan één jaar de schuld in rekening-courant de voor een termijn van korter dan één jaar ter bewaring in kas gestorte gelden van derden overige geldleningen die geen onderdeel uitmaken van de vaste schuld;</p> <p>verminderd met het bedrag van: de contante gelden in kas de tegoeden in rekening-courant de overige uitstaande gelden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.</p>
<i>Onderhandse lening</i>	Schuld papier op (middel)lange termijn dat niet genoteerd staat aan een beurs maar dat volledig op maat wordt afgesproken tussen geldgever en geldnemer. Soms komen transacties tot stand met behulp van bemiddelaars.
<i>Projectfinanciering</i>	Vorm van financiering waarbij voor een enkel project de financiering wordt geregeld, in tegenstelling tot integrale financiering waarbij de gehele gemeentelijke financieringsbehoefte is betrokken.
<i>Rating</i>	Taxatie van de kredietwaardigheid van een financiële onderneming of een land, bepaald door een ratingbureau.
<i>Rekening-courant</i>	Lopende rekening tussen twee partijen waarop de onderlinge vorderingen of schulden staan vermeld.
<i>Treasurycomité</i>	Het centrale orgaan binnen de Gemeente Hengelo inzake het rente- en treasurymanagement.
<i>Renteomslagpercentage</i>	De rekenrente waarmee de betaalde rente wordt verdeeld over de bestaande investeringen in vaste activa.
<i>Renterisico</i>	Het risico dat voortvloeit uit de mogelijkheid dat in de toekomst de rentelasten van het vreemd vermogen hoger respectievelijk dat de renteopbrengsten van activa lager zullen zijn dan een bestuurlijk wenselijk geacht niveau, c.q. het in de meerjarenraming en begroting geraamde niveau.
<i>Renterisiconorm</i>	Een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld van het openbare lichaam bij aanvang van het jaar.
<i>Rentetypische looptijd</i>	De looptijd tussen twee momenten waarop een tussentijdse aanpassing van de contractuele rente plaatsvindt.
<i>Rentevisie</i>	Toekomstverwachting over de ontwikkeling van de rente op basis waarvan een financierings- en uitzettingenbeleid wordt gevoerd.
<i>Richtlijn</i>	Een bindend voorschrift c.q. aanwijzing van een te volgen handelswijze.
<i>Roll-over lening</i>	Een financieringsvorm op middellange termijn met een variabele rente die gekoppeld is aan de <i>geldmarkt</i> rente. De rente heeft een looptijd van 1, 2, 3, 6 of 12 maanden.

<i>Saldo rentecompensatie circuit</i>	De debet- en credit saldi van meerdere rekeningen van een organisatie bij eenzelfde financiële instellingen worden samengevoegd tot één gecombineerd saldo; en over dit gecombineerde saldo berekent de bank de te betalen of ontvangen rente.
<i>Treasurybeleid</i>	Bestaat uit de uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten, de organisatorische en administratieve kaders, de informatievoorziening en de administratieve organisatie ter uitvoering van de treasuryfunctie.
<i>Treasuryfunctie</i>	Omvat alle activiteiten die zich richten op het besturen en beheren van de financiële stromen en voorraad financiën van een organisatie, alsmede de daaruit voortvloeiende risico's.
<i>Uitzetting</i>	Belegging in een vastrentende waarde.
<i>Valutarisico</i>	Het risico dat voortvloeit uit de mogelijkheid dat op een bepaald moment de waarde van de vreemde valutastromen, uitgedrukt in eigen valuta, afwijkt van hetgeen verwacht werd op het beslissingsmoment.
<i>Vaste schuld</i>	Schuldtitels met een looptijd van minimaal één jaar en één dag.
<i>Vastrentende waarde</i>	Vermogenstitels met een vaste renteopbrengst.
<i>Vlottende schuld</i>	Schuldtitels met een looptijd van maximaal één jaar.

**RAADSBSLUIT**

REGISTRATIEN	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORTEFEUILLEHOUDER
280333	Rob Hofman	FBV	EI
ONDERWERP			
Wijziging financiële beheerverordening			

**DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO, GELEZEN HET VOORSTEL VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS, BESLUIT:**

vast te stellen de volgende

Verordening op het financiële beleid en beheer  
van de gemeente Hengelo

Hoofdstuk I	Definities
Artikel 1	Definities
Hoofdstuk II	Begroting en Verantwoording
Artikel 2	Perspectiefnota
Artikel 3	De Beleidsbegroting
Artikel 3	Programma 's
Artikel 4	Uitvoering begroting
Artikel 5	Beleidsrapportages
Artikel 6	De jaarstukken
Artikel 7	Planning
Hoofdstuk III	Kaderstellingen
Artikel 8	Reserves en Voorzieningen
Artikel 9	Waardering & afschrijving vaste activa
Artikel 10	Financieringsfunctie/ treasury
Hoofdstuk IV	Paragrafen in begroting en jaarstukken
Artikel 11	Paragrafen
Hoofdstuk V	De administratieve organisatie
Artikel 12	De (financiële) administratie
Artikel 13	De (financiële) organisatie
Artikel 14	Interne controle
Hoofdstuk VI	Slotbepalingen
Artikel 15	Inwerkingtreding
Artikel 16	Citeertitel

Hoofdstuk I Definities

Artikel 1  
Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. Administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, het functioneren en het beheersen van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Hengelo en ten behoeve van de verantwoording die daarover moet

worden afgelegd.

- b. Financiële administratie: de financiële administratie is een onderdeel van de administratie en omvat het systematisch maken en verwerken van aantekeningen betreffende de financiële gegevens van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Hengelo, teneinde te komen tot een goed inzicht in:
  - o de financieel-economische positie;
  - o het financieel beheer;
  - o de uitvoering van de begroting;
  - o het afwikkelen van vorderingen en schulden;
  - o het afleggen van rekening en verantwoording.
- c. Administratieve organisatie: het stelsel van organisatorische maatregelen gericht op het tot stand brengen en het in stand houden van de goede werking van de bestuurlijke en ambtelijke informatieverzorging ten behoeve van de verantwoordelijke leiding.
- d. Financieel beheer: het uitoefenen van bestuur en toezicht op het beheer van middelen en het uitoefenen van rechten van de gemeente Hengelo.
- e. Rechtmatigheid: het in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen en raadsbesluiten
- f. Doelmatigheid: de mate waarin de gewenste prestaties worden gerealiseerd met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen.
- g. Doeltreffendheid: de mate waarin met de geleverde prestaties de beoogde maatschappelijke effecten worden bereikt.
- h. Perspectiefnota: een document waarmee op hoofdlijnen de beleidsmatige en financiële keuzes worden gemaakt door de gemeenteraad. Deze worden vervolgens verwerkt in de Beleidsbegroting.
- i. Beleidsbegroting: de stukken als bedoeld in artikel 189 van de Gemeentewet.
- j. Productenraming: de stukken als bedoeld in artikel 66 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
- k. Jaarstukken: de stukken als bedoeld in artikel 197 van de Gemeentewet.

## Hoofdstuk II Begroting en Verantwoording

### Artikel 2

#### Perspectiefnota

1. Jaarlijks wordt in het voorjaar door het college een *Perspectiefnota* aangeboden aan de raad. De belangrijkste elementen erin zijn een actueel financieel meerjarenbeeld, voorstellen voor nieuw beleid en voorstellen voor bezuinigingen.
2. Het college doet in de *Perspectiefnota* voorstellen aan de raad over de in acht te nemen financieel beleidsmatige kaders bij de voorbereiding van de Beleidsbegroting. Daarbij wordt in ieder geval ingegaan op de systematiek ter bepaling van uitzettings- en rentepercentages.

3. Daarnaast bevat de Perspectiefnota een afwijkingenrapportage met de stand van zaken van de uitvoering van het lopende jaar zoals bedoeld in artikel 5 lid 2.

## Artikel 2a

### De Beleidsbegroting

1. Jaarlijks wordt door het college het ontwerp van de Beleidsbegroting aangeboden aan de raad. Deze Beleidsbegroting gaat vergezeld van de meerjarenraming voor de op het begrotingsjaar volgende drie jaren.
2. De Beleidsbegroting is ingedeeld in door de raad aangewezen programma's en bevat per programma de beleidsdoelstellingen en maatschappelijke effecten die worden nagestreefd, alsmede de middelen die daarvoor beschikbaar zijn, één en ander zo mogelijk uitgedrukt in relevante prestatiecijfers en kengetallen.
3. Het college draagt er zorg voor, dat al het beleid waartoe de raad heeft besloten bij de Perspectiefnota en anderzijds, in de Beleidsbegroting is opgenomen.
4. De Beleidsbegroting bevat voorstellen voor tarieven van de lokale belastingen.

## Artikel 3

### Programma's

1. De raad stelt per programma vast:
  - o de beoogde maatschappelijke effecten en doelstellingen van beleid
  - o de daartoe uit te voeren activiteiten en te leveren prestaties
  - o de daartoe beschikbare financiële middelen

De raad stelt, op voorstel van het college, per programma de geraamde lasten, de baten, het saldo tussen lasten en baten, de investeringen en de dotaties en onttrekkingen aan reserves vast. Binnen deze raming stelt de raad specifiek vast de lasten en baten van nieuw beleid, de lasten en baten van ombuigingen, alsmede de lasten en baten van uitbreidingsinvesteringen. De raad stelt met de Beleidsbegroting c.q. de wijzigingen daarop de investeringskredieten vast.

1. Bij de Beleidsbegroting wordt een overzicht gegeven van de producten die in de verschillende programma's zijn opgenomen.
2. Wijzigingen in de toedeling van producten aan de programma's worden in de Beleidsbegroting c.q. in de Beleidsrapportages expliciet vermeld en gemotiveerd.
3. In de Beleidsbegroting wordt ingevolge art. 194 van de Gemeentewet een bedrag voor onvoorziene uitgaven opgenomen. Dit bedrag wordt opgenomen in één door de raad daartoe aan te wijzen programma.
4. In de Beleidsbegroting wordt een bedrag voor kleine opties beleidsintensivering opgenomen. Dit bedrag wordt opgenomen in één door de raad daartoe aan te wijzen programma.



#### Artikel 4 Uitvoering begroting

1. Het college draagt zorg voor regels die bewerkstelligen dat de uitvoering van de Beleidsbegroting rechtmatig, doelmatig en doeltreffend verloopt.
2. Het college draagt er zorg voor dat:
  - a. de uit te voeren activiteiten en te leveren prestaties worden gerealiseerd conform de (gewijzigde) Beleidsbegroting;
  - b. de lasten per programma niet worden overschreden dan na een wijziging van de Beleidsbegroting;
  - c. de baten per programma niet worden onderschreden dan na een wijziging van de Beleidsbegroting;
  - d. de lasten en baten per programma eenduidig worden toegedeeld aan de producten.
3. Het college kan besluiten tot het doen van eenmalige niet begrote uitgaven die onvoorzien zijn en brengt deze ten laste van de in artikel 3 lid 3 van deze verordening genoemde begrotingspost. Het college informeert de raad van zo een besluit.
4. Het college kan besluiten tot het doen van structurele, niet begrote uitgaven tot een in de Beleidsbegroting op te nemen bedrag per voorstel en brengt deze ten laste van de in artikel 3 lid 4 genoemde begrotingspost. Het college informeert de raad van zo een besluit.

#### Artikel 5 Beleidsrapportages

1. Het college rapporteert twee maal per jaar over de realisatie van de Beleidsbegroting aan de raad met Beleidsrapportages. De eerste beleidsrapportage is opgenomen in de Perspectiefnota als bedoeld in artikel 2.
2. De Beleidsrapportages bevatten een rapportage op afwijkingen voor wat betreft de ontwikkeling van lasten, baten en investeringen.
3. Het college doet, gelet op art. 4 lid 2 sub abc van deze verordening, bij de Beleidsrapportages de raad een voorstel tot wijziging van de Beleidsbegroting.
4. Het college neemt in de Beleidsrapportages op een overzicht van de besluiten als bedoeld in art. 4 lid 3 en 4, alsmede van de maatregelen als bedoeld in art. 14 lid 2 van deze verordening.

#### Artikel 6 De jaarstukken

1. Jaarlijks worden door het college de jaarstukken aangeboden aan de gemeenteraad.
2. De jaarstukken bevatten een verslag van het college en vormen de verantwoording van (de doelmatigheid van) het financieel beleid en beheer, per programma de maatschappelijke effecten, activiteiten en prestaties die in het verslagjaar zijn gerealiseerd, alsmede de middelen die daarvoor

zijn ingezet, mede in relatie tot de voornemens uit de Beleidsbegroting.

#### Artikel 7 Planning

1. Het college stelt jaarlijks een planning op voor de behandeling van de nota als bedoeld in artikel 2 lid 2 van deze verordening, de Beleidsbegroting, de nota inzake tarieven van belastingen en heffingen, de Beleidsrapportages en de Jaarstukken in de vergaderingen van de raad.

### Hoofdstuk III Kaderstellingen

#### Artikel 8 Reserves en Voorzieningen

1. Het college legt minimaal eens per vijf jaar (een herijking van) beleidsregels inzake reserves en voorzieningen ter vaststelling voor aan de raad. Daarin zijn bepalingen opgenomen over:
  - o de instelling c.q. de opheffing van een reserve of voorziening door de raad;
  - o de voeding en onttrekking van / aan de reserve of voorziening;
  - o de eventuele normering, bandbreedte;
  - o de rentetoerekening;
  - o de looptijd.
2. De Beleidsbegroting bevat per programma een samenvattend overzicht van de reserves en voorzieningen en van de mutaties daarin.
3. Het college stelt voor reserves en voorzieningen waar mogelijk bestedingsplannen op en neemt deze op in het ontwerp van de Beleidsbegroting en in de Productenraming.

#### Artikel 9 Waardering & afschrijving vaste activa

1. Het college legt minimaal eens per vijf jaar (een herijking van) beleidsregels inzake afschrijving en waardering van activa ter vaststelling voor aan de raad. Daarin is opgenomen:
  - o de duur van de afschrijving naar soort, die is vastgelegd in de afschrijvingstabel;
  - o de wijze van afschrijven.
2. Het college neemt de beleidsregels als bedoeld in lid 1 van dit artikel in acht bij de opstelling van de Beleidsbegroting en de Jaarstukken.

#### Artikel 10 Financieringsfunctie / treasuryfunctie

1. Het college draagt bij de uitoefening van de treasuryfunctie zorg voor:
  - a. het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige

- gelden om de programma's binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting uit te kunnen voeren;
- b. het verzekeren van een duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
  - c. het beheersen van de risico's verbonden aan de treasuryfunctie zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
  - d. het beperken van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en de financiële posities;
2. Bij de uitvoering van de treasuryfunctie worden de richtlijnen gehanteerd als opgenomen in de Wet Fido en in het treasurybesluit
  3. Het college stelt regels op ter uitvoering van het gestelde onder lid 1 en 2 en legt deze regels, alsmede de regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening vast in een treasurybesluit. Het college zendt het besluit ter kennisgeving aan de raad.
  4. Het college evalueert de bepalingen inzake de treasuryfunctie minimaal één keer per vijf jaar en doet van het resultaat daarvan melding aan de raad.

#### Hoofdstuk IV Paragrafen in begroting en jaarstukken

##### Artikel 11 Paragrafen

In aanvulling op titel 2.3, artikel 10 tot en met 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten wordt bepaald:

##### A. Lokale heffingen

1. Het college draagt er zorg voor dat er een actueel overzicht is van de tarieven, heffingen, prijzen en kosten per verstrekte dienst bij de aanvang van het begrotingsjaar.
2. Bij de Beleidsbegroting en de jaarstukken geeft het college in de paragraaf lokale heffingen inzicht in de opbrengsten per lokale heffing; alsmede in het volume en bedrag aan kwijtscheldingen en in de kostendekkendheid per lokale heffing.
3. Bij de Beleidsbegroting geeft het college in de paragraaf lokale heffingen inzicht in de ontwikkeling van de lokale lastendruk voor huishoudens en bedrijven.

##### B. Risico's en Weerstandsvermogen

1. Het college geeft in de paragraaf risico's en weerstandsvermogen in de Beleidsbegroting en in de jaarstukken inzicht in de risico's van materieel belang en stelt hiertoe een risico-inventarisatie op. Deze inventarisatie geeft inzicht in de omvang van de risico's en de kans dat risico's zich voordoen.
2. In de Beleidsrapportages wordt de ontwikkeling van de risico's ten opzichte van de laatste rapportage vermeld.
3. De risico-inventarisatie wordt geconfronteerd met het aanwezige weerstandsvermogen, zodat inzicht ontstaat in hoeverre schaden en verliezen als gevolg van de risico's met het weerstandsvermogen kunnen worden opgevangen.

##### C. Onderhoud Kapitaalgoederen

1. Het college legt minimaal eens per vijf jaar een nota "Onderhoud van

kapitaalgoederen" ter vaststelling voor aan de raad. Daarin is opgenomen:

- a. het beoogde kwaliteitsniveau voor de inrichting en onderhoud van de kapitaalgoederen als genoemd in lid 2 van dit artikel;
  - b. het meerjarig financieel kader waarbinnen het onderhoud aan de kapitaalgoederen gerealiseerd wordt, alsmede de relatie met de Programma's in de Beleidsbegroting.
2. Bij de Beleidsbegroting en de jaarstukken doet het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen verslag over de planning en de voortgang van het onderhoud aan openbaar groen, water, wegen, kunstwerken, straatmeubilair, riolering en gebouwen.

D. Financiering

Bij de Beleidsbegroting respectievelijk de jaarstukken doet het college in de paragraaf financiering verslag van:

1. de kasgeldlimiet (Beleidsbegroting en jaarstukken);
2. de renterisiconorm (Beleidsbegroting en jaarstukken);
3. de omvang en samenstelling van het vreemd vermogen (jaarstukken);
4. de omvang en samenstelling van de uitzettingen (jaarstukken);
5. de huidige liquiditeitspositie (jaarstukken);
6. de liquiditeitsplanning (Beleidsbegroting en jaarstukken);
7. de toekomstige financieringsbehoefte (Beleidsbegroting).

E. Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering van de Beleidsbegroting en de jaarstukken wordt in ieder geval ingegaan op het te voeren c.q. gevoerde beleid inzake personeel, organisatie, informatievoorziening en automatisering, planning & control, inkoop en aanbesteding en huisvesting van het gemeentelijk apparaat.

F. Verbonden Partijen

1. In de Beleidsbegroting en de jaarstukken wordt in de paragraaf verbonden partijen ingegaan op nieuwe participaties, het beëindigen van bestaande participaties, het wijzigen van bestaande belangen en het aanwezig zijn van problemen bij bestaande participaties. Van elk van de verbonden partijen wordt bij de Beleidsbegroting en de jaarstukken een opgave verstrekt van:
  - a. het openbaar belang;
  - b. het eigen en vreemd vermogen, de omzet en het resultaat;
  - c. het financieel belang en de zeggenschap.
2. Het totaalbedrag aan verleende garanties en waarborgen wordt bij de uiteenzetting van de financiële positie expliciet vermeld, uitgaande van de laatst verstrekte saldobestemmingen.

G. Grondbeleid

1. Minimaal een keer per vijf jaar legt het college een nota "Grondbeleid" ter vaststelling

voor aan de raad. Daarin is opgenomen de strategische visie op het grondbeleid van de gemeente in relatie met de Programma's in de Beleidsbegroting.

2. Het college legt jaarlijks de herziening grondexploitaties voor ter vaststelling aan de raad. Daarin wordt aandacht besteed aan te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten, aan de voorraadverwerving en uitgifte van gronden, aan de nog te besteden kosten en de dekking daarvan en aan de relatie met de Programma's in de Beleidsbegroting.
3. In de paragraaf grondbeleid in de Beleidsbegroting en de jaarstukken wordt ingegaan op de uitvoering van het grondbeleid en de financiële ontwikkelingen zoals de financiële positie van het grondbedrijf en de winst / verlies verwachtingen en de verwerving en uitgifte van gronden.

#### H. Investerings

1. De Raad van Hengelo vindt het noodzakelijk jaarlijks bij begroting en jaarstukken een paragraaf Investerings vast te stellen.
2. De paragraaf Investerings geeft tenminste inzicht in
  - de planning en realisatie van voorgenomen investeringen, inclusief voorbereidingskosten
  - de omvang en planning van de met de investeringen verband houdende kapitaallasten
  - de relatie tussen de voorgenomen investeringen en de vastgestelde kredieten.
  - de financiële relatie tussen investeringen, kapitaallasten en de beleidsbegroting

### Hoofdstuk V De administratieve organisatie

#### Artikel 12 De (financiële) administratie

1. Het college draagt er zorg voor dat de inrichting en de werking van de (financiële) administratie voldoen aan het Besluit begroting en verantwoording en andere relevante wet- en regelgeving.
2. Het college draagt zorg voor een zodanige inrichting en werking van de (financiële) administratie, dat deze de grondslag is voor:
  - o het verstrekken van informatie aan de raad over de financiële positie van de gemeente;
  - o het afleggen van verantwoording aan de raad over de rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid van het gevoerde beleid.
  - o het verstrekken van informatie aan de Europese Unie, het Rijk, de Provincie, alsmede aan andere instellingen die specifieke verantwoordingsplichten opleggen aan gemeenten.

#### Artikel 13 De (financiële) organisatie

1. Het college draagt zorg voor een adequate scheiding van functies en taken, alsmede voor een adequate mandatering van verantwoordelijkheden en bevoegdheden, zodanig dat de rechtmatigheid van (financiële) beheershandelingen en de betrouwbaarheid van de verstrekte (financiële) informatie geborgd worden.
2. Het college draagt zorg voor een eenduidige indeling van de gemeentelijke financiële organisatie.

Artikel 14  
Interne controle

1. Het college draagt zorg voor systematische interne controle van de getrouwheid (de juistheid, volledigheid en tijdigheid) van de (bestuurlijke) informatievoorziening en van de rechtmatigheid van de beheerhandelingen en legt deze vast in interne controleprogramma's.
2. Bij afwijkingen neemt het college maatregelen tot herstel.
3. Het college informeert de raad onverwijld van gebleken gebreken in de bestuurlijke informatievoorziening van materieel belang, alsmede van de genomen maatregelen tot herstel.

Hoofdstuk VI Slotbepalingen

Artikel 15  
Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking per 1 januari 2004.

Artikel 16  
Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald onder de naam "Financiële beheersverordening gemeente Hengelo".

Deze verordening is vastgesteld door de raad der gemeente Hengelo in zijn openbare vergadering van 6 april 2004,

en door de raad gewijzigd in zijn openbare vergadering van 14 april 2009

## Behandelvorschlag

<b>Onderwerp</b>	<b>Procesvoorstel bezuinigingstraject 2016 en verder.</b>		
<b>Zaaknummer</b>	1033051	<b>Portefeuillehouder</b>	Mariska ten Heuw
<b>Belangrijkste beslis/-bespreekpunten</b>	<p>In het coalitieakkoord 2014-2018 staat:  <i>"We staan de komende jaren voor een forse uitdaging. Op dit moment is nog moeilijk te zeggen wat de exacte opgave voor de komende jaren zal zijn. Wel is nu al duidelijk dat het zwaartepunt van de bezuinigingen na 2015 zal komen te liggen. (...) Voor de opgave vanaf 2016 willen wij een uitgebreide maatschappelijk takenverkenning voeren, dit in nauwe samenspraak met de raad. Het traject start in het najaar van 2014 en ronden we af bij de kadernota 2016-2019 (juni 2015). Bij de invulling willen we in beeld brengen welke maatschappelijke keuzes mogelijk zijn over het volledige spectrum van de gemeentelijke rollen en taken. In de eindfase waarin het college een bezuinigingspakket voorstelt aan de gemeenteraad zal uiteraard dit coalitieakkoord met zijn sociale koers vertrekpunt zijn. etc..."</i></p> <p>In dit procesvoorstel staat nauwkeurig beschreven HOE dit proces vorm gegeven gaat worden. Daarbij is er aandacht voor de analyse van huidige taken en een omgevingsanalyse. Vervolgens wordt er een koers bepaald door ook de inwoners en ondernemers te betrekken. Daarna zal er een afwegingskader worden opgesteld, o.a. door de reeds genoemde maatschappelijke takenverkenning. En uiteindelijk zullen de kaders en de zoekrichtingen worden geconcretiseerd en, na vaststelling van het pakket aan bezuinigingsmaatregelen, worden uitgevoerd.</p> <p>De raad wordt gevraagd in te stemmen met dit procesvoorstel voor het bezuinigingstraject 2016 en verder.</p>		
<b>Historie</b>			

<b>Politieke Markt</b>	<b>Datum</b>			
<b>Voorzitter</b>	<b>Griffiemedewerker</b>	<b>Zaal</b>	<b>Domein</b>	<b>Duur</b>
Marie-Jose Lutikholt	NNB	S210		60
<b>Doel van de sessie</b>	Beeldvorming o.a. door de presentatie van de App "WatdoetHengelo.nl" en uitleg over het te volgen proces. Indien mogelijk: ook reeds oordeelsvorming als voorbereiding voor besluitvorming in de raad			
<b>Behandeladvies</b>	Van de fracties een reactie en indien mogelijk een oordeel te vragen over het voorliggende voorstel			
<b>Spreekrecht publiek</b>	ja <input type="checkbox"/>	nee <input type="checkbox"/>	De voorzitter bewaakt de tijd en de orde van de vergadering	

<b>Raad</b>	<b>Datum</b>	
<b>Doel van de sessie</b>		
<b>Behandeladvies</b>		
<b>Spreekrecht publiek</b>	nee	

## RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1033051	Bennink, Mark oude	PF-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Procesvoorstel bezuinigingstraject 2016 en verder.			



### DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELo BESLUIT:

Instemmen met het procesvoorstel bezuinigingstraject 2016 en verder.

### PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

We staan de komende jaren voor een forse financiële uitdaging. Op dit moment is nog moeilijk te zeggen wat de exacte opgave voor de komende jaren zal zijn. Voor de opgave vanaf 2016 wordt een uitgebreide maatschappelijke takenverkenning gevoerd, dit in nauwe samenspraak met de raad en de inwoners van de Gemeente Hengelo. Dit traject dient bij de Kadernota 2016-2019 (juni 2015) afgerond te zijn. Het traject zal starten in het najaar en zal met het coalitieakkoord als vertrekpunt moeten leiden tot de structurele invulling van de financiële bezuinigingsopgave.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELo,

DATUM

De griffier

De voorzitter



## RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1033051	Oude Bennink, Mark	PF-FIN	Heuw, ten
ONDERWERP			
Procesvoorstel bezuinigingstraject 2016 en verder.			



### PROGRAMMA/FACET-AGENDA

Niet van toepassing

### AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Terwijl er op dit moment nog hard wordt gewerkt aan de begroting 2015, staat de volgende bezuinigingsronde alweer voor de deur. In dit raadsadvies wordt een voorstel gedaan voor het bezuinigingstraject 2016 en verder.

In het coalitieakkoord 2014-2018 staat:

*“We staan de komende jaren voor een forse uitdaging. Op dit moment is nog moeilijk te zeggen wat de exacte opgave voor de komende jaren zal zijn. Wel is nu al duidelijk dat het zwaartepunt van de bezuinigingen na 2015 zal komen te liggen. (...) Voor de opgave vanaf 2016 willen wij een uitgebreide maatschappelijk takenverkenning voeren, dit in nauwe samenspraak met de raad.*

*Het traject start in het najaar van 2014 en ronden we af bij de kadernota 2016-2019 (juni 2015). Bij de invulling willen we in beeld brengen welke maatschappelijke keuzes mogelijk zijn over het volledige spectrum van de gemeentelijke rollen en taken. In de eindfase waarin het college een bezuinigingspakket voorstelt aan de gemeenteraad zal uiteraard dit coalitieakkoord met zijn sociale koers vertrekpunt zijn. De gemeentelijke organisatie levert ook een bijdrage, door mee te bewegen met de aard en omvang van de gemeentelijke taken door bijvoorbeeld personele mobiliteit tussen fysiek en sociaal domein.*

*Bij ombuigingen en het opvangen van tegenvallers hanteren wij de volgorde: Eerst kijken we naar kostenbesparing en opbrengstverhogingen alsmede naar rollen en taken. In het uiterste geval overwegen we bijstelling van tarieven, belastingen en heffingen”.*

#### Omvang bezuinigingen

We hebben een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van de financiële consequenties. Deze inschatting kan door nieuwe ontwikkelingen en rijksbeleid de komende periode weer aanpassingen behoeven. Het blijft dan ook een dynamisch financieel perspectief. Op basis van de kaderbrief 2015-2018 ziet het financieel perspectief er voor de komende jaren als volgt uit (\* miljoenen):

	2015:	2016:	2017:	2018:
Verwachte tekorten	1,2	3,6	4,5	5,4

#### Urgentie

De bezuinigingen zullen over een breed spectrum van onze begroting moeten worden gezocht. Het overhevelen van taken van het rijk naar gemeenten, met minder budget, betekent voor wat betreft de inhoudelijke keuzes als de financiële consequenties een forse uitdaging. Daarnaast zien we ook een binnenstad in transformatie, waarbij ondanks de bezuinigingen de noodzaak wordt gezien om te investeren. In vorige bezuinigingsronden zijn al pijnlijke keuzes gemaakt, wij verdachten dat bij de komende bezuinigingen er nog pijnlijkere keuzes gemaakt moeten worden. Onbezonnen keuzes maken is echter zeer onwenselijk. Deze uitdagingen roepen een aantal bezuinigingsvraagstukken op: Hoe gaat de gemeente Hengelo dit aanpakken en wat is de meest effectieve methode? Om deze vragen te zo goed mogelijk te beantwoorden wordt hier een voorstel gedaan.

#### Theorie

Er is theoretisch onderzoek gedaan naar de meest effectieve methode van bezuinigen bij de overheid. De belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit de geraadpleegde theorie zijn:

Uit onderzoek binnen de grootste 25 Nederlandse gemeenten naar de toegepaste bezuinigingsmethoden blijkt dat er drie methoden zijn. Personeelsreductie, taakreductie en de methode van continu verbeteren

waarbij de klant centraal komt te staan. Personeelsreductie met een gelijkblijvend takenpakket leidt tot een daling in het algemene uitvoeringsniveau. Taakreductie kan efficiency voordelen opleveren, maar houdt weinig rekening met toekomstige opgaven. Continu verbeteren is op de lange termijn de meest effectieve methode.

Uit de literatuur komt een aantal succesfactoren naar voren die een hoge effectiviteit van bezuinigingen voorspellen. Hier wordt onder andere genoemd:

- Een uitgebreide systematische analyse van taken, functies en processen binnen de organisatie
- Het betrekken van medewerkers, burgers en instellingen
- Het afleggen van verantwoording, transparantie en zorgvuldigheid met betrekking tot het bezuinigingsproces.

Procesmatig moet er eerst op zoek gegaan worden naar de ambitie van de gemeente. Vragen die hierbij horen zijn: Wat voor gemeente willen we zijn? Zijn de bestaande visies nog wel realistisch in bezuinigingstijd? Maar ook vragen als wat gaan we niet meer doen? Dit zijn lastige vragen maar in tijden van financiële krapte geldt dat alles willen en niets kiezen leidt tot kwaliteitsvermindering en kleurloosheid

De organisatie zal worden ingericht op de bijgestelde ambitie. Hoe kunnen taken zo worden georganiseerd dat ze zo efficiënt mogelijk worden uitgevoerd? Belangrijke vragen hierbij zijn: Wat is de rol van de gemeente bij de taak? Is er een efficiëncyslag mogelijk door middel van opschaling of synergie? Is procesverbetering mogelijk? Financiën dienen als sluitstuk voor de ambitie en organisatie. Inkomsten zijn beperkt beïnvloedbaar doordat tarieven binnen vast bandbreedten liggen.

## INHOUD VAN HET VOORSTEL

### Aanpak

In het coalitieakkoord staat *“Eerst kijken we naar kostenbesparing en opbrengstverhogingen alsmede naar rollen en taken. In het uiterste geval overwegen we bijstelling van tarieven, belastingen en heffingen”*. Daarom zullen wederom ambtelijk efficiëncymaatregelen worden onderzocht. Er wordt echter niet ontkomen aan een bestuurlijk proces, waarbij het huidige takenpakket kritisch onder de loep wordt genomen.

### Projectorganisatie

Om draagvlak te creëren en urgentiebesef te vergroten wordt er een werkgroep *bezuinigingen 2016 e.v.* ingesteld. Deze werkgroep staat onder leiding van een projectleider die als aanspreekpunt fungeert en de procesvoortgang bewaakt. In deze werkgroep zal minimaal een vertegenwoordiger zitten van; financiën, staf, P&O, sector fysiek en sector sociaal. Deze werkgroep staat onder verantwoording van het MT dat fungeert als stuurgroep.

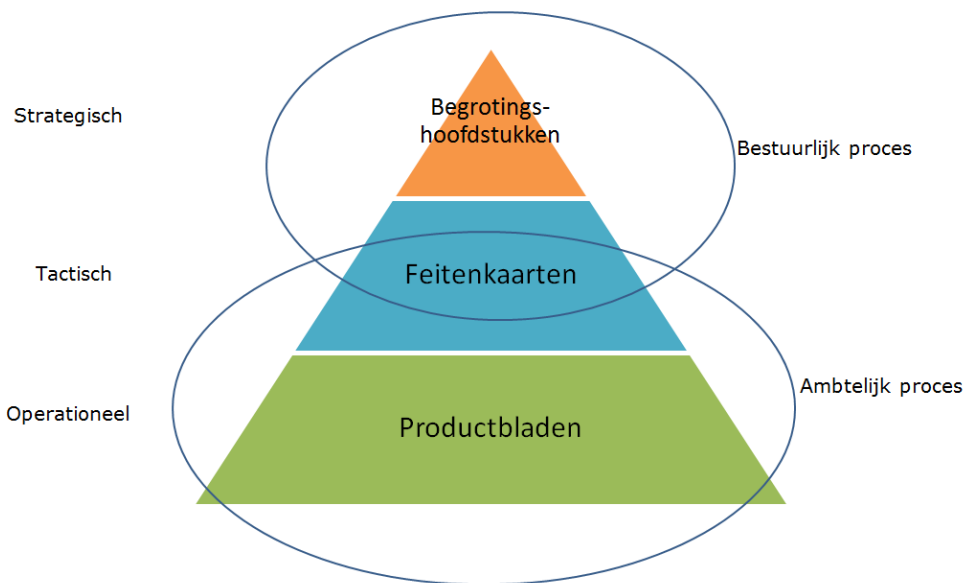
Om het bezuinigingstraject duidelijk uit te lijnen wordt het proces opgeknipt in vier fasen; analyseren, koers bepalen, concretiseren en implementeren;

### **1. Analyseren**

Er wordt gestart met een systematische analyse, extern en intern. Hoe ziet de buitenwereld van de gemeente Hengelo eruit? Wat komt er in de nabije toekomst op de gemeente af? Hoe staat de eigen organisatie ervoor? Waaruit bestaat het huidige takenpakket en aan welke knoppen kan worden gedraaid? Wat staat in onze visies en plannen, zoals Hengelo 2030, de Sociale Visie en het Strategisch personeelsplan (SPP)? Deze analyse wordt later in het proces gebruikt om tot een afwegingskader te komen.

### Analyse van huidige taken

In deze fase zitten we op dit moment. Met behulp van collega's uit de volle breedte van de gemeentelijke organisatie zijn feitenkaarten opgesteld. Hierin wordt inzichtelijk gemaakt welke taken de gemeente Hengelo op dit moment uitvoert en wat de omvang van deze taken is. Deze feitenkaarten worden op dit moment verwerkt in een app die eind september beschikbaar zal zijn. De app is te gebruiken via [www.watdoethengelo.nl](http://www.watdoethengelo.nl). De feitenkaarten vormen een tussenstap op tactisch niveau tussen de productbladen (operationeel) en de begrotingshoofdstukken (strategisch). Zie figuur 1.



Figuur 1: Positionering van de Feitenkaarten.

### Omgevingsanalyse

Vervolgens wordt er een ambtelijk proces gestart voor een beknopte omgevingsanalyse. Hierbij worden geen nieuwe visies ontwikkeld. Bestaande beleidsvisies worden geraadpleegd. In sessies met beleidsmedewerkers wordt gekeken naar de toekomstige ontwikkelingen per begrotingshoofdstuk. Welke trends worden gezien? Wat komt er in de toekomst op de gemeente af en waar moet de gemeente rekening mee houden? Ook wordt er hier ingegaan op de rol die de gemeente heeft op deze beleidsvelden. Deze mogelijke rollen worden vooraf gedefinieerd. Dit kan bijvoorbeeld een regisserende rol of een uitvoerende rol zijn. Uiteindelijk komen in een beknopte omgevingsanalyse per begrotingshoofdstuk de volgende punten terug:

- Trends en ontwikkelingen
- Doel van het beleidsveld
- Huidige en toekomstige rol van de gemeente
- Visie op de organisatie (SPP)

## 2. Koers bepalen

### Van buiten naar binnen: inwoners betrekken

Eind september wordt de 'wat doet Hengelo' app gelanceerd. In deze app wordt door middel van 21 feitenkaarten met in totaliteit 132 taken inzichtelijk gemaakt wat de gemeente op dit moment precies doet, waarom dit wordt gedaan en wat dit kost. Inwoners kunnen met behulp van deze app de raad richting geven in het bezuinigingsproces door zich aan te melden voor het HengeloPanel. Om de inwoners hierover te informeren zal er actief gecommuniceerd worden via de diverse informatiekanaalen van de gemeente Hengelo.

### HengeloPanel

Om de raad te voeden in het bepalen van de koers vragen we leden van het HengeloPanel om aan te geven in welke richting zij vinden dat bezuinigingsmaatregelen gezocht moeten worden. Dit betekent dat er in dit stadium nog geen concrete bezuinigingsmaatregelen naar voren komen. Om hier heldere verwachtingen over te scheppen wordt dit vooraf duidelijk gecommuniceerd naar inwoners. Daarnaast wordt het vervolgtraject ook duidelijk uiteengezet richting de inwoners.

Het HengeloPanel krijgt een link naar een website doorgestuurd. Op deze website kunnen zij de taken op de feitenkaarten waarderen. De taak staat omschreven en er wordt aangegeven in hoeverre de gemeente invloed heeft op deze taak. Deelnemers kunnen vervolgens aangeven of ze vinden dat een taak een kerntaak is van de gemeente en of de taak eventueel voor bezuinigingsmaatregelen in aanmerking zou kunnen komen. Zo wordt een beeld gevormd van hoe inwoners denken over het gemeentelijke takenpakket. Het resultaat van deze raadpleging wordt begin december gepubliceerd. Daarnaast wordt via e-mail teruggekoppeld naar panelleden wat er met de resultaten wordt gedaan in het verdere proces.

### Afwegingskader opstellen

Raad en college zullen een afwegingskader ter beschikking moeten hebben om zo goed mogelijk keuzes te kunnen maken. Het zal immers gaan om keuzes die ingrijpende gevolgen (kunnen) hebben. De

omgevingsanalyse en de uitslag van het raadplegen van het HengeloPanel worden per beleidsveld samengevoegd en vormen een afwegingskader. Dit afwegingskader wordt gepresenteerd aan de gemeenteraad. Voor de raad is dit belangrijke input bij het bepalen van de koers en het maken van afwegingen. Door middel van dit afwegingskader kunnen eventuele bezuinigingsrichtingen in een context worden geplaatst.

#### *Uitgebreide maatschappelijke takenverkenning*

Vervolgens kunnen raadsleden aan de slag met het afwegingskader als achtergrond informatie. Net als het HengeloPanel zullen raadsleden taken op feitenkaarten waarderen. Dit kan gebeuren nadat raadsleden binnen hun fractie hebben overlegd. Deze scores worden gemiddeld en zo ontstaan er heldere zoekrichtingen voor bezuinigingen. Op deze manier geeft de raad hier kaders voor bezuinigingsrichtingen aan en pint zij zich nog niet vast op concrete keuzes. Het resultaat van deze takenverkenning met de raad wordt naast het resultaat van het HengeloPanel gelegd. De uitslag van deze vergelijking wordt gecommuniceerd richting raad en inwoners.

### **3. Concretiseren**

De grove kaders en zoekrichtingen voor bezuinigingen zijn door de raad meegegeven. Vervolgens gaat het college hiermee aan de slag. In opdracht van het college zal de gemeentelijke organisatie binnen deze zoekrichtingen opzoek gaan naar bezuinigingsmaatregelen. Per feitenkaart organiseren we ambtelijke groepsessies waar afdelingshoofden en beleidsmedewerkers voor worden uitgenodigd. Hierdoor is de hele organisatie bij het bezuinigingstraject betrokken. In deze groepsessies worden onderstaand ambtelijk en het bestuurlijk proces beide behandeld. Het college zal de raad regelmatig informeren over de voortgang van het proces. Gedurende dit proces bestaat de mogelijkheid voor de raad om het proces bij te sturen wanneer nieuwe inzichten hierom vragen. Vanaf dit moment is ook de medezeggenschap nauw betrokken.

#### *Ambtelijk proces (efficiency)*

Hier wordt het proces van continu verbeteren vormgegeven. De dienstverlening richting de inwoners staat hier centraal. In groepsessies wordt gekeken naar 'slimme' efficiency maatregelen binnen het beleidsveld. Wat kan er bijvoorbeeld worden bereikt door een andere organisatiestructuur, kan er synergie voordeel worden gehaald? Kan dienstverlening worden verbeterd door bijvoorbeeld deregulering?

#### *Bestuurlijk proces (taken)*

In dit proces wordt vervolg gegeven aan de door de raad meegegeven bezuinigingsrichtingen. Bezuinigingsmogelijkheden worden gezocht op terreinen waarvan de raad heeft aangegeven dat hier minder aan uitgegeven kan worden. Bij elke maatregel wordt aangegeven wat de maatschappelijke; financiële; organisatorische en personele gevolgen zijn van deze maatregel. Ook wordt per maatregel aangegeven hoe deze zich verhoudt met de omgevingsanalyse. Het is hierbij onvermijdelijk dat er keuzes worden gemaakt om taken niet meer uit te voeren.

#### *Gemeenteraad kiest bezuinigingsmaatregelen*

Zo wordt een lijst aan ambtelijke en bestuurlijke bezuinigingsmaatregelen opgesteld. Deze maatregelen worden in een context geplaatst door per maatregel aan te geven hoe dit zich verhoudt met het opgestelde afwegingskader en wat de gevolgen van deze maatregel zijn. Deze lijst aan mogelijke bezuinigingsmaatregelen is uitgebreider dan de taakstelling. Het college geeft nadere duiding van de opbrengst, geeft richting aan de bezuinigingsmaatregelen en haalt vervolgens middels een beeldvormende politieke markt de eerste gevoelens van de raad en de samenleving op. Zo krijgt de raad ruimte om, vooruitlopend op de definitieve besluitvorming, de kaders eventueel aan te passen bij het zien van de voorstellen en de gevolgen. Vervolgens zal het college een keuze maken uit de bezuinigingsmaatregelen om de taakstelling te realiseren.

Deze keuzes worden in een oordeelvormende politieke markt gepresenteerd aan de raad. De raad heeft dan opnieuw de mogelijkheid om de keuzes bij te stellen of aan te passen. De raad maakt in een sessie een keuze uit de bezuinigingsmaatregelen. Deze sessie staat onder leiding van een sterke gespreksleider. Tenslotte zal de definitieve besluitvorming in de gemeenteraad plaatsvinden.

### **4. Implementeren**

Het pakket aan bezuinigingsmaatregelen is vastgesteld. Op welke manier worden de maatregelen ingevoerd? Wanneer moet dit worden gerealiseerd en wie doet wat hierin? Dit zijn belangrijke afwegingen in de implementatiefase om de maatregelen succesvol in te voeren. De implementatiefase wordt pas verder geconcretiseerd nadat de maatregelen bekend zijn. Hiervoor wordt op initiatief van de werkgroep, in overleg met de stuurgroep en medezeggenschap een implementatieproces opgesteld.

Door dit vraagstuk gestructureerd en in nauw overleg met de raad en overige belanghebbenden aan te pakken, ontstaat een consistente koers. Zo worden medewerkers betrokken en is er draagvlak voor de gekozen maatregelen. Zo is de kans op een succesvolle implementatie van bezuinigingsmaatregelen het grootst.

## Globale tijdsplanning

Cursief gedrukte acties en data dienen als back-up in geval van uitloop.

Fase	Actie	Datum
Analyseren	Lancering 'wat doet Hengelo app'	Eind september
	Politieke markt. Bezuinigingsproces 2016 e.v. Tevens presentatie 'wat doet Hengelo app' en toelichting op de rol van de feitenkaarten in het bezuinigingsproces 2016 e.v.	7 oktober
	Raadsbesluit	22 oktober
	Omgevingsanalyse uitwerken <b>en werving panelleden voor het HengeloPanel</b>	oktober – half november
Koers bepalen	HengeloPanel beoordeelt taken	november
	Afwegingskader opstellen (Omgevingsanalyse i.c.m. uitkomst HengeloPanel) <b>en terugkoppeling peilresultaten naar panelleden / inwoners</b>	eind november
	Takenbeoordeling door de gemeenteraad	Vóór 19 december
	Terugkoppeling opbrengst takenbeoordeling aan de gemeenteraad <b>en panelleden / inwoners.</b>	Begin januari 2015
Concretiseren	Groepsessies op zoek naar ambtelijke en bestuurlijke bezuinigingsmaatregelen	januari – februari 2015
	<b>College informeert raad regelmatig over procesvoortgang</b>	<b>januari - april</b>
	Uitwerken maatregelen en afstemmen met OR	maart - april
	Politieke markt (b.v.) bezuinigingsmaatregelen 2016 e.v. Om de eerste gevoelens van de raad en samenleving op te halen o.b.v. <b>de nadere duiding en de richting van het college.</b>	17 maart
	Collegebesluit bezuinigingsmaatregelen 2016	14 of 21 april
	Politieke markt (o.v.) bezuinigingsmaatregelen 2016 e.v.	19 mei
	Raadsbesluit bezuinigingsmaatregelen 2016 e.v.	10 juni
	Implementatie van maatregelen in kadernota 2016-2019	juni
Implementatiefase	Start implementatie	juli

### BESPREEK- EN BESLIJSPUNTEN

- Instemmen met het procesvoorstel bezuinigingstraject 2016 en verder.

### FINANCIËLE ASPECTEN

Op dit moment zijn er geen additionele financiële lasten geraamd voor de uitvoering van dit proces. Het kan zo zijn dat gedurende het proces blijkt dat er financiële middelen nodig zijn. In dat geval wordt dit afgestemd met de raad.

### BIJLAGE(N)

Geen

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.



## **Bezuinigingen en 'Wat doet Hengelo' app**

Politieke markt – 7 oktober 2014

Gijs Tiebot



# Deze presentatie

- Financiële uitdaging
- Bezuiniging 2016 en verder
  - Aanpak
  - Uitgangspunten
- 'Wat doet Hengelo' App
  - [www.watdoethengelo.nl](http://www.watdoethengelo.nl)



# Financiële uitdaging

## ■ Voorlopig 'onzeker' perspectief

- 2015: -/- € 1,3 miljoen
- 2016: -/- € 3,6 miljoen
- 2017: -/- € 4,5 miljoen
- 2018: -/- € 5,4 miljoen

## ■ College: 2-sporen

1. Korte termijn: begroting 2015 structureel sluitend maken
2. Maatschappelijke takenverkenning 2016-2019





# Bezuinigingen 2016: aanpak (1)

## ■ Procesvoorstel gereed – 4 fasen

### – 1. Analyse fase (sep – nov 2014)

#### ■ Analyse van huidige taken (Gereed: Wat doet Hengelo App)

- Welke activiteiten voert gemeente Hengelo uit?
- Waarom doet Hengelo dit?
- Wat kost dit?
- Kan dit anders?

#### ■ Omgevingsanalyse

- Beknopt – ambtelijk proces
- Geen groot nieuw visie traject
- Per begrotingshoofdstuk kort:
  - Trends en ontwikkelingen
  - Doel van het beleidsveld
  - Huidige en toekomstige rol van de gemeente
  - Visie op de organisatie (SPP)





# Bezuinigingen 2016: aanpak (2)

- 2. Koers bepalen (nov – dec 2014)
  - Scoren/waarderen activiteiten/taken door Hengelo Panel
    - Waar bezuinigen?
  - Afwegingskader opstellen
    - Per beleidsveld: omgevingsanalyse en de uitslag Hengelo Panel
  - Uitgebreide maatschappelijke takenverkenning
    - Raadsleden scoren/waarderen activiteiten/taken → bezuinigingsrichtingen





# Bezuinigingen 2016: aanpak (3)

- 3. Concretiseren (jan – april 2015)
  - Uitwerken concrete bezuinigingsvoorstellen
    - O.b.v. zoekrichtingen raad (fase 2)
    - D.m.v. ambtelijke groepssessies
    - Hele organisatie er bij betrokken
    - Zoeken naar efficiency en bekijken taken
      - Voorstellen onderbouwen en uitwerken
  - Gemeenteraad kiest bezuinigingsmaatregelen
    - O.b.v lijst met uitgewerkte bezuinigingsmaatregelen
    - Mogelijkheid raad om de keuzes bij te stellen of aan te passen.
- 4. Implementeren (vanaf juni 2015)
  - Invoeren maatregelen





# Bezuinigingen 2016: belangrijke uitgangspunten

- Inwoners, bedrijven, raad en organisatie nauw betrekken
- Zowel kijken naar efficiency als naar taken
- Geen taboes / alles bespreekbaar
- Keuzes maken → geen kaasschaaf
- Aanpak: meerjarig nut



# 'Wat doet Hengelo' app

## – Proces

- In samenwerking met de Argumentenfabriek
- 21 Mini-meetings met beleidsmedewerkers / afdelingshoofden
- Wat doen jullie? Waarom doen jullie dit? Wat kan anders?
  - 21 Feitenkaarten
  - 131 Activiteiten
- App beperkt zich tot de hoofdlijnen – beknopt geformuleerd
- Doet niet altijd volledig recht aan de wereld die er achter ligt

## – Waarom deze app?

- Inwoners en raadsleden een beeld geven van alle activiteiten/taken die de gemeente Hengelo uitvoert
- Handvat bij:
  - Bezuinigingen 2016 en verder
  - Nieuwe opzet begroting 2015-2018
  - Digitaal werken / papierloos vergaderen



## Naar de app

[www.watdoethengelo.nl](http://www.watdoethengelo.nl)

Wat doet

Hengelo

in 2015?



# Vragen & Discussie







## Behandelaanbod

<b>Onderwerp</b>	<b>Vaststelling 6e wijziging Beleidsbegroting 2014</b>		
<b>Zaaknummer</b>	1036436	<b>Portefeuillehouder</b>	Mariska ten Heuw
<b>Belangrijkste beslis/-bespreekpunten</b>	<p>In deze 6e wijziging zijn verwerkt alle op de agenda van de raad voorkomende voorstellen met financiële gevolgen voor de programma's van de Beleidsbegroting 2014.</p> <p>Ook de gevolgen van eerdere raadsbesluiten en van collegebesluiten, die niet via een afzonderlijk voorstel aan de raad worden voorgelegd, zijn in deze wijziging opgenomen. Conform verzoek van de raad is als bijlage bij dit voorstel een overzicht opgenomen van mutaties in de reserves.</p> <p>Tenslotte zijn ook enkele technische aanpassingen en correcties van de begroting in deze wijziging verwerkt, die in totaliteit budgettair neutraal verlopen. Voor de verdere inhoud wordt verwezen naar de financiële aspecten in het raadsvoorstel.</p>		
<b>Historie</b>			

<b>Politieke Markt</b>	<b>Datum</b>			
<b>Voorzitter</b>	<b>Griffiemedewerker</b>	<b>Zaal</b>	<b>Domein</b>	<b>Duur</b>
<b>Doel van de sessie</b>				
<b>Behandeladvies</b>				
<b>Spreekrecht publiek</b>	ja <input type="checkbox"/>	nee <input type="checkbox"/>	duur:	

<b>Raad</b>	<b>Datum 22 oktober 2014</b>	
<b>Doel van de sessie</b>	Besluitvorming	
<b>Behandeladvies</b>	Het presidium heeft geadviseerd het stuk als gebruikelijk te agenderen	
<b>Spreekrecht publiek</b>	nee	

## RAADSBESLUIT



ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1036436	Oude Hesselink, Hennie	PF-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Vaststelling 6e wijziging Beleidsbegroting 2014			

### DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELo BESLUIT:

vast te stellen de 6e wijziging van de Beleidsbegroting 2014

### PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De 6e wijziging Beleidsbegroting 2014 betreft de verwerking van financiële gevolgen van diverse besluiten van de raad en het college. Bovendien betreft het enkele technische aanpassingen, die budgettair neutraal verlopen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

## RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
1036436	Oude Hesselink, Hennie	PF-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Vaststelling 6 <sup>e</sup> wijziging Beleidsbegroting 2014			



PROGRAMMA/FACET-AGENDA
Diverse programma's

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF
Verwerking financiële gevolgen van raads- en collegebesluiten in de Beleidsbegroting 2014 alsmede enkele technische aanpassingen en correcties .

INHOUD VAN HET VOORSTEL
In deze 6 <sup>e</sup> wijziging zijn verwerkt alle op de agenda van de raad voorkomende voorstellen met financiële gevolgen voor de programma's van de Beleidsbegroting 2014.
Ook de gevolgen van eerdere raadsbesluiten en van collegebesluiten, die niet via een afzonderlijk voorstel aan de raad worden voorgelegd, zijn in deze wijziging opgenomen. Conform verzoek van de raad is als bijlage bij dit voorstel een overzicht opgenomen van mutaties in de reserves.
Tenslotte zijn ook enkele technische aanpassingen en correcties van de begroting in deze wijziging verwerkt, die in totaliteit budgettair neutraal verlopen. Voor de verdere inhoud wordt verwezen naar de financiële aspecten in het raadsvoorstel.

BESPREEK- EN BESLIJSPUNTEN
n.v.t.

FINANCIËLE ASPECTEN

Hoofd-functie	Product	Omschrijving	Reg.nr.	Lasten (x 1.000)	Baten (x 1.000)
0	002.3	b&w 9-9-2014: in combinatie met voorstel tot structurele bezuinigingsopties 2015-2018 dient ook nog stelpost arbeidsvoorwaarden 2014 te worden ingevuld. Gekozen is voor verlaging post Werving & selectie (49.125,-) en post Arbozorg (50.000,-). Hiervoor wordt de stelpost op product 922.5 afgeboekt (zie hoofdfunctie 9).	1028061	-99	
<b>totaal hoofdfunctie 0 excl. reserves</b>				<b>-99</b>	<b>0</b>
4	480.6	techn.wijz.: abusievelijk is in de ramingen voor lasten en baten gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid een dubbele raming opgenomen van 354.564,-. Wordt d.m.v. deze wijziging gecorrigeerd in begroting 2014 en verloopt budgettair neutraal.	adm	-355	-355
<b>totaal hoofdfunctie 4 excl. reserves</b>				<b>-355</b>	<b>-355</b>
5	560.9	techn.wijz.: taakstelling drukkosten bestemmingsplannen is ingevuld door o.a. verlaging kosten Team Duurzaamheid (5.000,-). Zie ook hfnc. 9 producten 922.5 en 960.1)	adm	-5	
<b>totaal hoofdfunctie 5 excl. reserves</b>				<b>-5</b>	<b>0</b>

7	716.1	techn.wijz.: bij beschikking van 12-8-2014 is een provinciale subsidie toegekend van 90.000,- voor het project Management informatie transitie Jeugdzorg. Voor eenzelfde bedrag zullen bestedingen voor dit doel plaatsvinden. Geheel verloopt budgettair neutraal.	adm	90	90
	723.3	b&w 12-8-2014: akkoord met subsidie van 7.110,- aan projectbureau HvZ voor deelsaneringsplan openbare ruimte. Dekking Reserve bodemsanering (zie hfnc. 7 reserves)	1007444	7	
	723.5	b&w 26-11-2013: plaatsing en exploitatie invalidentoilet in binnenstad. Exploitatielasten worden hiermee opgenomen in begroting 2014 en zijn ook opgenomen in meerjarenraming.	1008717	9	2
		<b>totaal hoofdfunctie 7 excl. reserves</b>		<b>106</b>	<b>92</b>
7	723.3	b&w 12-8-2014: akkoord met subsidie van 7.110,- aan projectbureau HvZ voor deelsaneringsplan openbare ruimte. Dekking Reserve bodemsanering (zie hfnc. 7 product 723.3)	1007444		7
		<b>totaal hoofdfunctie 7 reserves</b>		<b>0</b>	<b>7</b>
8	830.1	b&w 22-4-2014: verkoop pand Idastraat 14A en opbrengst - verminderd met verkoopkosten en boekwaarde - ten gunste brengen van Reserve vastgoed (zie ook hfnc. 8 onder reserves)	1007605		381
		<b>totaal hoofdfunctie 8 excl. reserves</b>		<b>0</b>	<b>381</b>
8	830.7	b&w 22-4-2014: verkoop pand Idastraat 14A en opbrengst - verminderd met verkoopkosten en boekwaarde - ten gunste brengen van Reserve vastgoed (zie ook hfnc. 8 product 830.1)	1007605	381	
		<b>totaal hoofdfunctie 8 reserves</b>		<b>381</b>	<b>0</b>
9	922.1	b&w 26-11-2013: plaatsing en exploitatie invalidentoilet in binnenstad. Exploitatielasten worden hiermee opgenomen in begroting 2014. Dekking kleine opties nieuw beleid. Zie ook hfnc. 7 product 723.5	1008717	-7	
	922.5	techn.wijz.: taakstelling drukkosten bestemmingsplannen is ingevuld door verlaging drukkosten GSC (5.000,-) en kosten Team Duurzaamheid (5.000,-). Zie ook hfnc. 9 product 960.1 en hfnc. 5 product 560.9)	adm	10	
	960.1	techn.wijz.: taakstelling drukkosten bestemmingsplannen is ingevuld door o.a. verlaging kosten Grafisch Service Centrum (5.000,-). Zie ook hfnc. 9 product 922.5 en hfnc. 5 product 560.9)	adm	-5	
	922.5	b&w 9-9-2014: afboeken stelpost arbeidsvoorwaarden 2014. Gekozen is voor verlaging post Werving & selectie (49.125,-) en post Arbozorg (50.000,-). Hiervoor wordt opgenomen stelpost op product 922.5 afgeboekt (zie hfnc. 0, product 002.3).	1028061	99	
		<b>totaal hoofdfunctie 9 excl. reserves</b>		<b>97</b>	<b>0</b>

#### BIJLAGE(N)

- 6<sup>e</sup> wijziging Beleidsbegroting 2014
- overzicht reservemutaties 6<sup>e</sup> wijziging Beleidsbegroting 2014

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

**BIJLAGE I**

BETREFT: VASTSTELLING 6E WIJZIGING BELEIDSBEGROTING 2014 (zaaknr. 1036436)

DATUM RAADSBSLUIT: 22 OKTOBER 2014

Hoofd- functie	Lasten per hoofdfunctie			Baten per hoofdfunctie			Resultaat voor bestemming			Toevoegingen aan reserves			Onttrekkingen uit reserves			Resultaat na bestemming		
	primitief	wijziging	Na wijz.	primitief	wijziging	Na wijz.	primitief	wijziging	Na wijz.	primitief	wijziging	Na wijz.	primitief	wijziging	Na wijz.	primitief	wijziging	Na wijz.
0	10.996	-99	10.897	1.595		1.595	-9.401	99	-9.302	0		0	0		0	-9.401	99	-9.302
1	8.313		8.313	120		120	-8.193	0	-8.193	0		0	0		0	-8.193	0	-8.193
2	11.557		11.557	3.234		3.234	-8.323	0	-8.323	25		25	0		0	-8.348	0	-8.348
3	5.960		5.960	2.342		2.342	-3.618	0	-3.618	0		0	1.336		1.336	-2.282	0	-2.282
4	12.713	-355	12.358	2.368	-355	2.013	-10.345	0	-10.345	6.422		6.422	7.225		7.225	-9.542	0	-9.542
5	23.863	-5	23.858	3.920		3.920	-19.943	5	-19.938	328		328	10		10	-20.261	5	-20.256
6	96.860		96.860	57.843		57.843	-39.017	0	-39.017	0		0	183		183	-38.834	0	-38.834
7	26.630	106	26.736	19.478	92	19.570	-7.152	-14	-7.166	410		410	1.838	7	1.845	-5.724	-7	-5.731
8	36.547		36.547	35.030	381	35.411	-1.517	381	-1.136	1.830	381	2.211	309		309	-3.038	0	-3.038
9	2.075	97	2.172	114.944		114.944	112.869	-97	112.772	9.877		9.877	2.683		2.683	105.675	-97	105.578
saldo	52		52			0	-52	0	-52							-52	0	-52
<b>Tot.</b>	<b>235.566</b>	<b>-256</b>	<b>235.310</b>	<b>240.874</b>	<b>118</b>	<b>240.992</b>	<b>5.308</b>	<b>374</b>	<b>5.682</b>	<b>18.892</b>	<b>381</b>	<b>19.273</b>	<b>13.584</b>	<b>7</b>	<b>13.591</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

**BIJLAGE II****Overzicht van mutaties in reserves uit de 6e wijziging Beleidsbegroting 2014  
Raadsbesluit 22-10-2014 (raadzaak 1036436)**

Reserve	Omschrijving	Bedrag (x 1.000)		Opmerkingen
		Onttrekking	Toevoeging	
Reserve Bodemsanering	b&w 12-8-2014: toekenning subsidie van 7.110,- aan projectbureau HvZ voor deelsaneringsplan Openbare Ruimte. Dekking uit Reserve bodemsanering.		7	<i>vrij aanwendbaar</i>
Reserve Vastgoed	b&w 22-4-2014: verkoop pand Idastraat 14A en opbrengst - verminderd met kosten verkoop en boekwaarde - ten gunste brengen van Reserve Vastgoed.			<i>vrij aanwendbaar</i>
			381	
	<b>saldo</b>		<b>7</b>	<b>381</b>

**Voor toerekening weerstandsvermogen is bepalend de vrije aanwendbaarheid  
(zie Beleidsbegroting 2014-2017 par. 6.2 Weerstandsvermogen (pag. 134))**

toename weerstandsvermogen	381
afname weerstandsvermogen	7
<b>totaal toename weerstandsvermogen</b>	<b>-374</b>